

Deuteronomium Pandžto zvitkos le Mojžišoskro

O Mojžiš leperel oda drom, sar o Izraeliti džanas prekal e pušta

¹ Kala hine o lava, so phenda o Mojžiš savore Izraelitenge pro vichodos le Jordanostar pre pušta, andre Araba pre aver sera paš o Suf, maškar o fori Paran the Tofel pal jekh sera a maškar o fori Laban, Chacerot the Di-Zahab pre aver sera. ² O drom le Chorebostar dži paš e Kadeš-Barnea, so džal prekal o brehi le Seiroskre andre phuv Edom, likerel dešujekh (11) džives.

³ Pro ešebno džives andro dešujekhto (11.) čhon saranda (40.) berš paloda, sar avle avri andral o Egipt, phenda o Mojžiš le Izraelitenge savoro, so leske prikazinda o RAJ lenge te phenel.

⁴ Sas oda paloda, sar o RAJ zvitazinda upral o amorejiko kralis Sichon, savo bešelas andro Češbon, a sar zvitazinda andro Edrej upral o bašaňiko kralis Og, savo bešelas andro Aštarot.

⁵ Andro Moab, pal o Jordan, chudňa o Mojžiš te vakerel kada zakonos:

⁶ „O RAJ, amaro Del, amenge pro Choreb phenda: ,Imar but bešen paš kada verchos.

⁷ Muken tumen pro drom a džan pro brehi le Amorejčanengre the andre savore fori andre dolina Araba – pro verchi the pre Šefela; the

andro Negev the paš o moroskro brehos a džan andro Kanaan the andro Libanon dži paš o baro pañi Euftrat. ⁸ Dikhen, dav tumenge kadi phuv. Džan andre a zalen la! Oda hin odi phuv, pal savi o RAJ diña lav la veraha, hoj la dela tumare dadenge, le Abrahamoske, le Izakoske, le Jakoboske a the lengre potomkenge.’ “

Pal o sudci, sar sas ačhade

⁹ O Mojžiš phenda le manušenge: „Andre oda časos, sar mek samas paš o verchos Sinaj, tumenge phendom: ‚Na birinav man korkoro pal tumende te starinel. ¹⁰ O RAJ, tumaro Del, tumendar kerda ajci but, hoj adadžives san imar ajci sar o čerčeña pro ņebos. ¹¹ Mi del o RAJ, o Del tumare dadengro, hoj te aven ezerval buter, sar san akana, a mi požehñinel tumen avke, sar tumen diña lav. ¹² Ale sar šaj me birinav te zlidžal tumare pharipena a sar šaj rozsudzinav savoro korkoro? ¹³ Kiden tumenge avri andral dojekh kmeňos ajsen, so achalón, hine godaver a skušimen, a ačhavava len vodcenge upral tumende.’

¹⁴ Akor mange phenda: ‚Oda, so phenes, hin mištes.’

¹⁵ Avke tumen ke ma andañ ole skušimen the godavere muršen a me len ačhadom vodcenge upral o ezeros, upral o šel, upral o penda the upral o deš murša. Ačhadom the le kmeňengre vodcen. ¹⁶ Akor prikazindom tumare sudcenge: ‚Šunen avri tumare phralen a sudzinen len čačipnaha, kajte pes vareko sudzanela peskre phraleha abo le cudzincoha,

savo dživel maškar tumende. ¹⁷ Pro sudos ma likerem sudos paš ņikaste buter, ale šunen avri sakones jednakones, či oda ela cikno abo baro manuš. ņikastar tumen ma daran, bo o sudos hin le Devleskro! Te na džanena te rozsudzinel korkore, aven oleha ke ma a me oda rozsudzinava.' ¹⁸ Akor tumenge phendom savoro, so kampil te kerel."

Pal o murša, so predikhle e phuv

¹⁹ „Palis pes muklam te džal dureder le verchostar Choreb a phirahas pal odi bari the strašno pušta, sava dikhlan pro drom, sar džahas ko Amorejika brehi, avke sar amenge oda prikazinda o RAJ, amaro Del, a dogelam dži paš e Kadeš-Barnea. ²⁰ Ode tumenge phendom: ‚Doavljan ko Amorejika brehi, save amenge del o RAJ, amaro Del. ²¹ Dikhen, o RAJ, tumaro Del, tumenge diňa kadi phuv, so hiňi anglal tumende. Džan, zalen la, avke sar tumenge prikazinda o RAJ, o Del tumare dadengro! Ma daran a ma izdran!‘

²² Akor tumen savore avlan ke ma kaleha: ‚Bičhavas anglal muršen, save džana te predikhel e phuv, hoj amenge te phenen, save dromeha kampil te džal a andre save fori džaha te bešel.‘

²³ Oda, so kamlan, mange sas pre dzeka, vašoda maškar tumende kidnom avri dešuduje (12) muršen, po jekhes andral dojekh kmeňos. ²⁴ On pes mukle te predikhel odi phuv, gele upre pro brehi a doavle dži andre dolina Eškol a predikhle la. ²⁵ Palis amenge ola murša ande ovocje, so odarik ile, a phende amenge: ‚Odi

phuv, so amenge del o RAJ, amaro Del, hiñi lachi.’ “

Pal o napačaben le manušengro

²⁶ „Ale vzburiñdan tumen a na geñan odi phuv te zalel, sar tumenge prikazinda o RAJ, tumaro Del. ²⁷ Reptinenas andre tumare stani a vakerenas: ‚O RAJ amen iña avri andral o Egipt ča vašoda, hoj amen te del le Amorejčanenge andro vasta a te murdarel amen. ²⁸ Kaj oda amen džas? Daras pes, bo amare phrala amenge kerde tele e dzeka, sar phende: „O manuša ode hine zoraleder the učeder amendar a lengre fori hine zorale the ohradzimen dži o ņebos. Dikhñam ode the le obren, le Anakoskre potomken.“ ‘

²⁹ Akor tumenge phendom: ‚Ma daran lendar a ma izdran! ³⁰ O RAJ, tumaro Del, savo džal angle tumende, pes marela vaš tumenge, avke sar oda furt kerelas andro Egipt angle tumare jakha ³¹ a the pre pušta. Ode dikhñan, hoj o RAJ, tumaro Del, tumen lidžalas avke sar o dad peskre čhas, pal calo drom, medik na avñan pre kada than.’

³² No the avke na pačanas le RAJESKE, tumare Devleske, ³³ savo angle tumende džalas rači sar o jagalo slupos a dživese sar e chmara, hoj prekal tumare tabora te arakhel thana a hoj tumenge te sikavel o drom, pal savo te džal.

³⁴ Sar o RAJ šunđa, so tumen vakerenas, cholisañila a la veraha diña lav; ³⁵ ‚Andral kada nalacho pokoleñje ņiko na džala andre kadi lachi phuv, pal savi la veraha diñom lav, hoj la dava tumare dadenge. ³⁶ Ča o Kaleb, o čhavo le Jefunoskro, džala andre. Ov mange sas cale

jileha verno. Leske the leskre potomkenge dava kadi phuv, savi sas te predikhel.'

³⁷ Vaš tumenge o RAJ cholisalila the pre ma a phenda: ‚Na džaha andre aňi tu. ³⁸ Džala andre o Jozua, o čhavo le Nunoskro, tiro služobňikos. Zoralar les, bo ov lidžala le Izraeliten, hoj te zalen odi phuv, hoj te el lengri.'

³⁹ Palis o RAJ phenda amenge savorenge: ‚Andre odi phuv džana tumare cikne čhavore, pal save phenenas, hoj ena zaile - tumare čhavore, save mek adadžives na džanen, so hin lačo a so na. Lenge la dava a on la zalena. ⁴⁰ Ale tumen pes visaren a džan pale pre pušta le dromeha ko Lolo moros.'

⁴¹ Tumen mange odphenda: ‚Kerđam binos anglo RAJ. Džas a maras pes avke, sar amenge prikazinda o RAJ, amaro Del.' Palis pes sako tumendar pripravinda pro mariben a gondolinda peske, hoj ela lokes te džal pro brehengre phuva.

⁴² Ale o RAJ mange phenda: ‚Phen lenge, hoj pes te na džan te marel, bo me na avava lenca a lengre ňeprijateľa upral lende zvitazinena.'

⁴³ Me tumenge oda phendom, no tumen the avke na šundān. Vzburinda tumen le RAJESKRE prikaziske a geľan tumare baripnaha pro brehengre phuva. ⁴⁴ Palis džanas pre tumende o Amorejčana, save bešenas pre ola thana. Denašenas pal tumende sar o včeli a roztradle tumen le Seirostar dži paš e Chorma.

⁴⁵ Sar avľan pale, rovenas anglo RAJ. Ov tumen na šunda avri a na diňa pes ke tumende anglal. ⁴⁶ Vašoda mušinda te ačhel andro Kadeš ajci but časos, keci ode dživenas.“

2

Pal o drom pre pušta

¹ „Palis pes visardam a gelam pre pušta le dromeha ko Lolo moros, avke sar mange phenda o RAJ. But časos phirahas pašal o Seirika brehi.

² Akor mange o RAJ phenda: ³ ‚Imar dos phirenas pašal kala brehi, akana džan pro severos. ⁴ Le manušenge de kada prikazis:

„Džan prekal e phuv Seir*, so hiňi tumare phraleskri le Ezavoskri the leskre potomkengri. On tumendar darana, ⁵ ale den tumenge pozoris, hoj tumen te na chuden lenca te marel, bo lengra phuvatar tumenge na dava aňi sikrica. O Seirika brehi diňom le Ezavoske the leskre potomkenge. ⁶ Lendar cinena o chaben the o paňi, hoj tumen te el so te chal a so te pijel.

⁷ Se o RAJ, tumaro Del, tumen požehňinelas andre savoreste, so kerenas. Ov pes pal tumende starinelas, sar phirenas pal kadi bari pušta. O RAJ, tumaro Del, hino tumenca imar saranda (40) berš a nič tumenge na chibalinelas.“ ‘

⁸ Pregelam pašal amare phrala, pašal o potomki le Ezavoskre, save bešen andro Seir. Džahas pal o drom Araba, so chudel pro juhos paš o Elat the paš o Ecjon-Geber, a palis pes visardam pre puštakro drom, so džal andro Moab.

⁹ Akor mange o RAJ phenda: ‚Ma dža pro Moabčana a ma muk tut lenca andro mariben, bo lengra phuvatar tumenge na dava nič. O foros Ar diňom lenge, le Lotoskre potomkenge.‘

---

* **2:4** 2,4 Oda hin o Edom.

¹⁰ (Angloda ode bešenas o baro narodos o Emimčana - o manuša, so sas igen uče, ajse uče sar o Anaka. ¹¹ Le Emimčanen the le Anaken o narodi džanen avke sar le Refajen, ale o Moabčana len vičinen Emimčana. ¹² Angloda the o Choričana bešenas andro Seir, ale o potomki le Ezavoskre len odarik tradle het, murdarde len avri a ačhile te bešel pre lengre thana, avke sar oda kerde o Izraeliti andre phuv, so lenge diña o RAJ.)

¹³ O RAJ amenge mek phendá: ‚Akana ušten a predžan prekal e dolina Zered.‘ Avke la pregeľam.

¹⁴ Tranda the ochto (38) berš amenge likerďa o drom andral e Kadeš-Barnea dži akor, sar pregeľam e dolina Zered. Akor imar mule avri savore maribnaskre murša andral oda čalo pokolenje avke, sar lenge iľa vera o RAJ. ¹⁵ O vast le RAJESKRO džalas pre lende, medik savoredžene na mule avri.

¹⁶ Sar le manušendar mule avri savore maribnaskre murša, ¹⁷ o RAJ mange phendá: ¹⁸ ‚Adadžives predžaha prekal e moabiko phuv paš o foros Ar. ¹⁹ Sar aveha pašes paš e phuv le Amončanengri, ma dža pre lende a ma muk tut lenca andro mariben, bo lengra phuvatar tut na dava nič. Odi phuv diňom lenge, le Lotoskre potomkenge.‘

²⁰ (Kadi phuv o manuša lenas sar le Refajengri, bo on ode angloda bešenas. O Amončana len vičinenas Zamzumčana. ²¹ On sas baro narodos - manuša, so sas igen uče, ajse uče sar o Anaka - ale o RAJ len zničinda, hoj o Amončana odi phuv

te zalen a te bešen ode. ²² O RAJ avke kerda the le Edomitenge, le Ezavoskre potomkenge, save bešen andro Seir. O Raj zničinda le Choričanen, hoj o Edomiti te zalen odi phuv, a avke ode bešen dži adadžives. ²³ Le Avičanen, save bešenas andro gava dži paš e Gaza, murdarde avri o Kaftorčana, save avle pal o ostrovos Kaftor†, a chudle te bešel andre lengri phuv.)“

O kralis Sichon domardo

²⁴ „Sar imar predžahas prekal e phuv Moab, o RAJ amenge phenda: ‚Akana ušten, džan a predžan e dolina Arnon! Diňom tumenge andro vasta le amorejike kralis Sichon andral o foros Češbon the leskri phuv. Chuden te zalel leskri phuv a džan pre leste! ²⁵ Kale dživesestar kerava, hoj savore narodi tel o ņebos tumendar te daran a sako tumendar te izdral daratar, sar pal tumende šunela.‘

²⁶ Akor bičhadom le muršen pal e pušta Kedemot ko češboňiko kralis Sichon kale lavenca: ²⁷ ‚Domuk amenge te predžal prekal tiri phuv. Džaha ča pal o drom a na džaha pal oda drom tele, aňi pre jekh sera aňi pre aver. ²⁸ O chaben, so chaha, the o paňi, so pijaha, tumendar cinaha vaš o love. Ča amen muk te predžal, ²⁹ avke sar amenge prekal peskre phuva domukle te predžal o potomki le Ezavoskre andral o Seir, the o Moabčana andral o Ar, medik na predžaha o Jordan andre phuv, so amenge dela o RAJ, amaro Del.‘ ³⁰ Ale o češboňiko kralis Sichon amenge na kamla te domukel te predžal prekal peskri phuv.

---

† 2:23 2,23 Oda hin e Kreta.

Bo o RAJ, amaro Del, leske zoraľardã o jilo, hoj tumenge les te del andro vasta, avke sar oda hin the adadžives.

³¹ O RAJ mange phendã: ‚Dikh, chudňom tuke te del andro vasta le Sichon the leskri phuv. Dža a chude la te zalel.‘

³² Akor o Sichon savore peskre muršenca avľa pre amende pro mariben paš o Jahac. ³³ O RAJ, amaro Del, les diňa amenge andro vasta a amen murdardãm les, leskre čhaven the savore leskre muršen. ³⁴ Akor zailãm a zničindãm savore leskre fori. Murdardãm savore muršen, romňijen the čhaven. Ňiko amenge našti denãšla. ³⁵ Andral ola fori, so zailãm, peske muklam ča o dobitkos the o vzacna veci. ³⁶ O RAJ, amaro Del, amenge pomožindã te zalel savore fori le Aroerostar, so hino paš e dolina Arnon, dži paš o Gilead. Ňisavo foros prekal amende na sas dos zoralo. ³⁷ Ale na gelãm paš e amoňiko phuv, aňi paš o brehos paš o paňi Jabok, aňi paš o fori pro brehi abo avrether, kaj amenge o RAJ zakazindã te džal.“

3

O kralis Og domardo

¹ „Palis pes odarik visardãm a džahas le dromeha ko Bašan pro severos, kaj kralinelas o Og. Ov caľa peskra armadaha avelas pre amende pro mariben paš o foros Edrej. ² Ale o RAJ mange phendã: ‚Ma dara tut lestar, bo me tuke diňom andro vasta les, cali leskri armada the leskri phuv. Ker leha avke, sar kerdãl le amorejike kraliha, le Sichonoha, andral o Češbon.‘

³ O RAJ, amaro Del, amenge diña andro vasta le kralis Og the caľa leskra armada. Murdardam len a ňiko amenge našti denašľa. ⁴ Akor zaiľam savore leskre šovardeš (60) fori the cali phuv Argob, kaj kralinelas o bašaňiko kralis Og. Na sas foros, savo na zaiľamas. ⁵ Savore ole ohradzimen foren sas uče muri, brani the zavori, ale sas the but ajse fori, kaj na sas muri the brani. ⁶ Zňičindam savore fori a murdardam savore muršen, džuvlen the čhavoren, avke sar kerdam andro fori le Sichonoskre, le chešboňike kraliskre. ⁷ Andral ola fori peske zaiľam savoro dobitkos the o vzacna veci.

⁸ Avke andre oda časos iľam e phuv la dolinatar Arnon dži paš o verchos Chermon le duje Amorejčanengre kralenge, save bešenas vichodňe le Jordanostar. ⁹ (O Sidončana vičinen o verchos Chermon Sirjon a o Amorejčana Senir.) ¹⁰ Zaiľam cali phuv le Ogoskri: o fori pre rovina, calo Gilead the calo Bašan dži paš o fori Salcha the Edrej pro vichodos. ¹¹ (O kralis Og sas posledno le Refajendar. Leskro mochtó* hino thodo andro amoňiko foros Raba. Hino kerdo le barestar†, štar metri džindardo the duj metri buchlo.)“

O rozdeleňje la phuvakro pro vichodos

¹² „Sar zaiľam kadi phuv, diňom le kmeňoske Ruben the Gad e phuv pro severos le Aroerostar, so hiňi paš e dolina Arnon, a jepaš le brehengra phuvatar le Gileadostar peskre forenca. ¹³ Le jepaš kmeňoske Menaše diňom o jepaš kotor le

* **3:11** 3,11 Abo: leskro hadžos † **3:11** 3,11 Abo: le trastestar

Gileadostar, the calo Bašan, so hin o krališagos le Ogoskro. Oda hin cali phuv Argob.

Calo Bašan angloda vičinenas e phuv le Refajengri. ¹⁴ O Jair andral o kmeňos Menaše zaila cali phuv Argob dži paš e gešuriko the e maachatiko phuv andro Bašan a diňa lenge nav pal peste – Chavot-Jair‡. Avke oda hin dži adadžives.

¹⁵ Le Machiroske diňom o Gilead. ¹⁶ Le kmeňenge Ruben the Gad diňom kotor le Gileadostar dži paš e dolina Arnon. O maškar la dolinakro sas e južno hraňica lengra phuvakri a e severno hraňica sas o paňi Jabok, so hin e hraňica le Amončanenca.

¹⁷ E zapadno hraňica kale trine kmeňengre sas o Jordan andre dolina Araba, le Kineretostar§ dži paš o Londo moros* tel o verchos Pisga pro vichodos.

¹⁸ Palis lenge prikazindom:

,O RAJ, tumaro Del, tumenge diňa kadi phuv, hoj la te zalen. Savore murša, save šaj džan andro mariben, mi predžan prekal o Jordan vizbrojimen angle peskre Izraeloskre phrala.

¹⁹ Ča tumare romňija, tumare čhave the tumaro dobitkos – džanav, hoj tumen hin but dobitkos – šaj ačhen andre tumare fori, so tumen diňom.

²⁰ Pomožinen tumare phralenge, medik lenge o RAJ na dela te dživel andro smirom avke sar tumenge, medik na zalena e phuv, so lenge del o RAJ pro zapados le Jordanostar. Sar la zalena,

---

‡ **3:14** 3,14 Oda hin le Jairoskre gavora. § **3:17** 3,17 Oda hin o Galilejsko moros. * **3:17** 3,17 Oda hin o Mulo moros.

šaj tumen pale visaren andre phuv, savi tumenge diňom.'

²¹ Le Jozuaske prikazindom: ‚Pre tire jakha dikhľal, so kerdã o RAJ, tumaro Del, kale duje kralenge. Avke kerela o RAJ savore krališagenca, khatar tu predžaha. ²² Ma daran tumen lendar, bo o RAJ, tumaro Del, pes korkoro marela vaš tumende.'

²³ Andre oda časos igen man modľinavas:

²⁴ ‚Ó, Adonaj, RAJEJA, tu chudňal te sikavel tire služobňikoske, savo sal baro the zoralo. Či hin mek varekhaj pro ňebos vaj pre phuv ajsó del, savo kerdahas ajse bare the zorale skutki sar tu?

²⁵ Mangav tut, muk man te predžal te dikhel odi lači phuv, so hiňi pal o paňi Jordan, odi šukar brehengri phuv the o Libanon.'

²⁶ Ale o RAJ pre ma vaš tumende cholisaliľa a na šundã man avri. Phendã mange: ‚Imar dos! Ma vaker mange buter pal oda. ²⁷ Dža upre pro verchos Pisga a rozdikh tut mištes pro severos, pro juhos, pro vichodos the pro zapados. Dikheha oda tire jakhenca, ale o Jordan na predžaha. ²⁸ Phen le Jozuaske, so te kerel, povzbudzin les a de les zor. Ov anglal kala manuša predžala o Jordan a andro dedictvos lenge rozďelinela odi phuv, so tu dikheha.'

²⁹ Paloda ačhiľam andre dolina paš o foros Bet-Peor.“

4

O prikazis te šunel o zakonos

¹ „Akana, Izraelona, šun o prikazi the o zakoni, so tumen sikavav te dolikerel, hoj te dživen a

te džan te zalel e phuv, so tumen del o RAJ, o Del tumare dadengro. ² Ma dothoven nič ke oda, so tumenge prikazinav, aňi ma odlen, ale dolikerena o prikazi le RAJESKRE, tumare Devleskre, so angle tumende thovav.

³ Pre tumare jakha dikhl'an, so o RAJ kerđa paš o verchos Peor, sar murdarda dojekhes, ko lašarelas la modla Baal-Peor. ⁴ Ale tumen, ko sanas pačivale le RAJESKE, adadžives mek dživen.

⁵ Dikhen, sikavavas tumen o prikazi the o zakoni avke, sar mange prikazinda o RAJ, miro Del, hoj len tumen te dolikeren the andre odi phuv, so džan te zalel. ⁶ Mištes len dolikeren, bo oda avre narodenge sikavela tumaro godaveripen the achaluvipen. Bo sar on šunena pal savore prikazi the zakoni, phenena: ‚Kada baro narodos hino čačas igen godaver.‘ ⁷ Hin varekhaj ajso baro narodos, kaske lengre devla ulehas avke pašes, sar amenge hin o RAJ, amaro Del, kana ča ke leste vičinas? ⁸ Hin varesave bare narodos ajse spravodliva prikazi the predpisi, sar hin andre kada calo zakonos, so tumenge adadžives me dav?

⁹ Dodikhen mištes pre oda, hoj te na bisteren, so pre peskre jakha dikhl'an, a hoj oda te na našlol andral tumare jile, medik dživena. Sikaven pal oda tumare čhaven the le čhavengre čhaven. ¹⁰ Leperen tumenge pro džives, sar ačhenas paš o verchos Choreb* anglo RAJ, angle tumaro Del, sar mange phenda: ‚An jekhetane savore mire manušen, hoj te šunen mire lava

---

* **4:10** 4,10 Oda hin o verchos Sinaj.

a te siklon man te del pačiv pal calo lengro dživipen a te sikaven the lengre čhaven oda te kerel.' ¹¹ Sar akor geľan a ačhenas anglo verchos, so sas zaučardo la bara kaľa chmaraha a e jag labolas dži o ňebos, ¹² o RAJ tumenca vakerelas andral e jag. Šundān les te vakerel, ale na dikhľan les; šundolas ča leskro hangos. ¹³ Akor tumenge phenda peskri zmluva, so prikazinda, hoj la te dolikeren: o Deš prikazaňja, so pisinda pro duj barune tabli. ¹⁴ Akor mange o RAJ prikazinda, hoj tumen te sikavav o prikazaňja the o zakoni, hoj len te dolikeren andre phuv, savi džan te zalel.

¹⁵ Oda džives, sar o RAJ vakerelas tumenca andral e jag pro verchos Choreb, na dikhľan ňisavi podoba, vašoda dikhen pre oda, ¹⁶ hoj te na keren binos: Ma keren ňisavi modlengri podoba, aňi podoba le muršeskri, aňi la džuvlakri, ¹⁷ aňi podoba ňisave džviroskri, so hin pre phuv, aňi podoba le čiriklengri, so ľecinen pro ňebos, ¹⁸ aňi podoba le džvirendar, so pes cirden pal e phuv, aňi podoba le ňisave ribengri, so hin andro paňi. ¹⁹ A sar dikhena upre pro ňebos a dikhena o kham, o čhonoru the o čercheňa - savoro, so hin andro ňebos - ma den tumen te scirdel, hoj tumen lenge te klaňinen a te lašaren len. Se o RAJ, tumaro Del, len diňa savore narodenge tel calo ňebos. ²⁰ Ale tumen o RAJ zachraňinda andral o Egipt, andral o jagalo bov. Iľa tumen avri, hoj te aven leskre manuša, avke sar oda hin the adadžives.

²¹ Vaš tumenge pre ma o RAJ cholisalila a iľa vera, hoj na predžava o Jordan a na džava andre

odi lači phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, andro dedictvos. ²² Me merava andre kadi phuv. Na predžava o Jordan, ale tumen predžana a zalena odi lači phuv. ²³ Dikhen mištes pre oda, hoj te na bisteren pre zmluva le RAJESKRI, tumare Devleskri, savi tumenca phandla. Ma keren nisavi podoba la modlakri, bo o RAJ, tumaro Del, oda tumenge zakazinda. ²⁴ Se o RAJ, tumaro Del, hino sar e jag, so zlabarel savoro, hino žjarlivo Del.

²⁵ Sar avena imar but časos andre odi phuv a ela tumen čhave the vnuki, ma keren binos oleha, hoj tumenge kerena modla varesava podobaha. Bo oda ela nalačo andro jakha le RAJESKRE a oleha les cholarena. ²⁶ Vičonav adadžives sar švedkos o ņebos the e phuv pre tumende, hoj sig našlona pal e phuv, te man na šunena. Na dživena igen but andre phuv pal o Jordan, savi džan te zalel. Avena calkom zničimen. ²⁷ O RAJ tumen roztradela maškar o narodi a avena ča frima maškar o narodi, maškar save tumen o RAJ lidžala. ²⁸ Ode služinena le kaštune the barune devlengje, saven kerda o manuš peskre vastenca a save na šunen, na dikhen, na chan aňi na voňinen.

²⁹ Ode rodjena le RAJES, tumare Devles, a te les rodjena cale tumare jileha the tumara dušaha, arakhena les. ³⁰ Sar avena andro baro pharipen a kada savoro pes tumenge ačhela, akor andro posledna dživesa avena pale ko RAJ, ke tumaro Del, a šunena les. ³¹ O RAJ, tumaro Del, hino lačhejileskro Del; na omukela tumen aňi tumen na zničinela, na bisterela pre zmluva,

so phandlā la veraha tumare dadenca.

O RAJ hino Del

³² Dopfučen tumen pal ola čirlatune dživesa, so sas čirla angle tumende, kanastar o Del stvorindā le manušes pre phuv; dopfučen tumen pal jekh agor le ņeboskro dži pre aver, či pes vareso kajso baro varekana ačhila? Abo či pal kajso vareso vareko šundā? ³³ Šundā varesavo narodos le Devles te vakerel andral e jag, avke sar šundān tumen, a palis ačhila te dživel? ³⁴ Či ilā avri varesavo del peskre manušen andral aver narodos le skuškenca, le znažeņjenca, le zazrakenca, le maribnaha, le skutkenca the la bara zoraha, avke sar oda kerda angle tumare jakha o RAJ, tumaro Del, andro Egipt?

³⁵ Tumen oda dikhlān, hoj te prindžaren, hoj o RAJ hino Del a aver del nane, ča ov. ³⁶ Ov tumenge domuklā te šunel peskro hangos andral o ņebos, hoj tumen te sikavel. Pre phuv tumenge sikada e jag a andral e jag šundān leskre lava. ³⁷ Ča vašoda, hoj kamelas tumare daden, peske kidna avri the lengre potomken. Ov džalas tumenca a peskra bara zoraha tumen ilā avri andral o Egipt, ³⁸ hoj angle tumende te tradel avri le naroden, so tumendar hine bareder the zoraleder. Andā tumen andre lengri phuv a diņa la tumenge andro dedictvos, avke sar oda hin adadžives.

³⁹ Leperen tumenge adadžives a šoha ma bisteren, hoj o RAJ hino Del pro ņebos the pre phuv. Aver del nane. ⁴⁰ Dolikeren leskre prikazaņa the zakoni, so tumenge adadžives

dav, hoj tumenge the tumare potomkenge savoro te avel avri a hoj but te dživen andre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del.“

O fori pro garudīpen

⁴¹ Akor o Mojžiš diňa trin fori pal o Jordan pro vichodos, ⁴² hoj ode šaj denašel sako, ko varekas murdarda, te oda na kamla te kerel a na sas leskro űprijatelis. Te denašlahas ode, ačhilahas te dživel. ⁴³ Prekal o kmeňos Ruben ela o foros Becer pre pušta pre uči phuv, prekal o kmeňos Gad o Ramot andro Gilead a prekal o kmeňos Menaše o Golan andro Bašan.

O angluno lav pal o zakonos

⁴⁴ Kada sas o zakonos, so o Mojžiš diňa le Izraelitenge. ⁴⁵ Kala hine o svedectva, prikazaňja the zakoni, so o Mojžiš diňa le Izraelitenge, sar gele avri andral o Egipt ⁴⁶ a sas pal o Jordan andre dolina paš o Bet-Peor, andre phuv, kaj sas o amorejiko kralis Sichon, savo kralinelas andro Chešbon. O Mojžiš the o Izraeliti zviťazinde upral leste, sar avle avri le Egiptostar. ⁴⁷ Zaile leskri phuv the e phuv le kraliskri Ogoskri andral o Bašan – e phuv le duje amorejike kralengri pro vichodos le Jordanostar. ⁴⁸ Lengre phuva sas le Aroerostar, so hino paš e dolina Arnon, dži paš o verchos Sirjon (oda hin o Chermon) ⁴⁹ a caľi dolina Araba pro vichodos pal o Jordan dži paš o Londo moros tel o verchos Pisga.

5

O Deš prikazaňja

¹ O Mojžiš zvičinda savore Izraeliten a phenda:
„Šun, Izraelona, o prikazaŋja the o zakoni,
save adadžives tumenge savoreng phenav.
Siklon len a mištes len dolikeren! ² O RAJ, amaro
Del, phandla amenca pro verchos Choreb* e
zmluva. ³ Kadi zmluva na phandla o RAJ
amare dadenca, ale amenca savorenga, ko sam
adadžives kade. ⁴ O RAJ tumenca vakerelas pro
verchos muj-mujeha andral e jag. ⁵ Me akor
ačhavas maškar o RAJ the maškar tumende, hoj
tumenge te phenav leskro lav, bo tumen daranas
la jagatar a na gelan upre pro verchos.

O RAJ phenda:

⁶ „Me som o RAJ, tiro Del, savo tut ila avri
andral o Egipt, andral o otroctvos.

⁷ Na ela tut aver devla, ča jekh me!

⁸ Na kereha tuke nisavi modla aňi podoba
olestar, so hin upre pro ņebos, tele pre
phuv abo andro paňi telal! ⁹ Na bandoha
anglal lende aňi len na lašareha, bo me
som o RAJ, tiro Del! Som o Del, o žjarlivo
Del, savo vaš o bini le dadengre marel le
čhaven dži andro trito the štarto pokoleňje
ole dženengre, save man našti avri ačhen.

¹⁰ Ale o verno kamiben presikavav ezera
pokoleňjenge, save man kamen a dolikeren
mire prikazaňja.

¹¹ Na pheneha andral o muj ča avke o nav le
RAJESKRO, tire Devleskro, bo o RAJ marela
sakones, ko lela o nav le Devleskro zbitočne
andro muj!

---

* 5:2 5,2 Oda hin o verchos Sinaj.

12 Doliker o šabat, hoj les te pošvecines, sar tuke prikazinda o RAJ, tiro Del! 13 Šov dživesa kereha savori tiri buči, 14 ale eftato džives hin o šabat prekal o RAJ, prekal tiro Del. Na kereha nisavi buči aňi tu aňi tire čhave aňi tire čhaja aňi tire sluhi aňi tiro dobitkos aňi o cudzincos, savo dživel maškar tumende. Tire sluhi peske mušinen te odpočovinel avke sar tu. 15 Ma bister, hoj salas otrokos andro Egipt a hoj o RAJ, tiro Del, tut odarik iľa avri peskre zorale vasteha. Vašoda tuke o RAJ, tiro Del, prikazinda oda džives te dolikerel.

16 De pačiv tira da the tire dades, hoj but te džives andre odi phuv, so tuke dela o RAJ, tiro Del!

17 Na murdareha!

18 Na kereha lubipen!

19 Na čoreha!

20 Na svedčineha klamišagoha pre aver manuš!

21 Tire jakha te na žadinen nič, so hin avreskro, te na žadinen aňi leskra romňa aňi leskro kher aňi leskri maľa aňi leskre sluhen aňi leskra gurunňa aňi leskre somaris aňi nič aver, so patrinel avreske!'

22 Kala lava phenda o RAJ zorale hangoha savoredženenge pro verchos andral e jag, andral e kalı chmara a nič paše na dothoda. Pisinda len pro duj barune tabli a diňa len mange.

23 Sar o verchos labolas la jagaha a tumen andral o kalipen šundan o hangos, avle ke ma savore tumare fajtakre vodci the phuredera.

²⁴ Phend'an: ‚O RAJ, amaro Del, amenge sikaďa peskri slava the zor a amen řund'am leskro hangos, so avelas avri andral e jag. Adadžives dikhl'am, hoj o manuř řaj dživel, kajte leha vakerďa o Del. ²⁵ Soske amen akana te meras? Se adi bari jag amen chala. A te dureder řunaha o hangos le RAJESKRO, amare Devleskro, meraha. ²⁶ řund'a vareko aver o hangos le džide Devleskro andral e jag avke sar amen a ačhila te dživel? ²⁷ Vařoda dža paředer, Mojřiř, a řun savoro, so vakerela o RAJ, amaro Del. Palis amenge phenaha savoro, so tuke o RAJ, amaro Del, phenela, a amen oda řunaha a keraha.‘

²⁸ O RAJ řund'a tumare lava a phend'a mange: ‚řund'om o lava kale manuřengre, sar tuha vakerenas. Savoro phende miřtes. ²⁹ Ko lenge oda thod'a pro jilo? Te len ulahas furt ajso jilo, hoj mandar te daran a te dolikeren savore mire prikazaňja the zakoni calo dživipen, hoj lenge the lengre čhavage furt te avel savoro avri.

³⁰ Akana dža a phen lenge, hoj te džan andre peskre stani. ³¹ Ale tu ačh kade pař mande a me tuke phenava savore prikazaňja the zakoni. Sikav le manuřen, hoj len te dolikeren andre phuv, so lenge dav, hoj te el lengri.‘

³² Izraelitale, den tumenge pozoris pre oda, hoj te dolikeren savoro, so tumenge prikaziňda o RAJ, tumaro Del. Ma visaren tumen lestar aňi pre jekh sera aňi pre aver. ³³ Dolikeren savoro, so tumenge o RAJ, tumaro Del, phend'a, hoj tumenge te avel savoro avri a hoj but berř te dživen andre phuv, savi zalena.“

6

Te kamel le RAJES

¹ „O RAJ, tumaro Del, mange prikazinda, hoj tumen te sikavav kala prikazaŋja the zakoni, hoj len te dolikeren andre odi phuv, savi džan te zalel pal o Jordan. ² Te kamen but te dživel andre odi phuv, tumen, tumare čhave the tumare vnuki mušinen calo dživipen te del pačiv le RAJES a te dolikerel leskre prikazaŋja the zakoni. ³ Akor šun, Izraelona, a ker savoro pre oda, hoj len te dolikeres. Palis tuke avela savoro avri andre phuv, kaj čulal o thud the o medos, a ačhela tutar baro narodos, sar tut diña lav o RAJ, o Del tumare dadengro.

⁴ Šun, Izraelona! O RAJ hin amaro Del, o RAJ hino jekh. ⁵ Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša the andral cali tiri zor. ⁶ Kala lava, so tuke adadžives dav, likereha andre tiro jilo ⁷ a sikaveha len tire čhaven; vakereha pal lende, sar bešeha andre tiro kher, sar džaha pro drom, sar džaha te pašlol the sar ušteha. ⁸ Pripchand tuke len pro vast sar znameŋje a pro čekat sar leperiben. ⁹ Pisin len pro zarubŋi tire khereskre the pre tire brani.

¹⁰ Sar tut o RAJ, tiro Del, lidžala andre phuv, pal savi la veraha diña lav tire dadenge – le Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske –, hoj tuke dela kadi phuv le lače the bare forenca, save tu na ačhađal; ¹¹ o khera pherdžarde savore lačhipenenca, save andre na thodał; o chaŋiga, save na kopałindał avri; o viŋici the o olivova

sadi, save na sadzindal. Sar olestar chaha a čaloha, ¹² dikh mištes pre oda, hoj te na bisteres pro RAJ, savo tut ila avri andral o Egipt, andral o otroctvos.

¹³ Dara tut le RAJESTAR, tire Devlestar, leske služin a le vera ča andre leskro nav. ¹⁴ Ma lašar avre devlen, le devlen andral aver narodi, save hine pašal tu. ¹⁵ Bo o RAJ, tiro Del, savo hino maškar tumende, hino žjarlivo Del, a te kada kereha, cholisalola a khosela tut tele pal e phuv.

¹⁶ Ma pokušinen le RAJES, tumare Devles, avke sar oda kerdan andre Massa! ¹⁷ Dikhen mištes pre oda, hoj te dolikeren o prikazaŋja the o zakoni, so tumenge diŋa o RAJ, tumaro Del. ¹⁸ Ker oda, so hin lačo the čačo anglo RAJ, hoj tuke te avel savoro avri, sar džaha te zalel odi lači phuv, pal savi o RAJ diŋa lav la veraha tumare daden, ¹⁹ a hoj te trades avri tumare ņeprijatelen, avke sar o RAJ phenda.

²⁰ Te varekana tutar phučela tiro čhavo: ‚Soske tumenge o RAJ, amaro Del, diŋa te dolikerel ola prikazaŋja the zakoni?‘ ²¹ phen leske: ‚Samas otroka le Faraonoskre andro Egipt, ale o RAJ amen odarik ligenda avri peskre zorale vasteha. ²² O RAJ angle amare jakha kerda bare the strašna znameŋja the zazraki pre calo Egipt, pro Faraonos the pre calo leskro kher. ²³ Ila amen odarik avri, hoj amen te anel a te del amenge e phuv, pal savi diŋa lav la veraha. ²⁴ O RAJ, amaro Del, amenge prikazinda, hoj te dolikeras savore zakoni a te das les pačiv, hoj amenge te el furt mištes a hoj amen te likerel paš o dživipen avke sar adadžives. ²⁵ Te dolikeraha kala savore

zakoni anglo RAJ, amaro Del, avke sar amenge prikazinda, ela oda amaro spravodlišagos.' "

7

O Izraeliti mušinen te tradel avri le naroden andral o Kanaan

¹ „Sar tut o RAJ anela andre phuv, so džas te zalel, a tradela avri anglal tute but naroden: le Amorejčanen, le Chetitanen, le Girgašejen, le Chivijen, le Perizejen, le Kanaančanen the le Jebusejen, efa naroden tutar bareder the zoraleder, ² a sar tuke len o RAJ dela andro vasta a domareha len, mušines te murdarel savore manušen. Ma ker lenca nisavi zmluva a ma presikav lenge o jileskeriben. ³ Ma av lenca veraduno, ma len lengre čhaven tire čhajenge abo lengre čhajen tire čhavenge. ⁴ Bo te oda kereha, ta odcirdena tire čhaven le RAJESTAR, hoj te lašaren avre devlen. A o RAJ pre tumende igen cholisalilahas a sig tumen zničindahas.

⁵ Vašoda lenge keren kada: Lengre oltara čhiven tele, lengre sveta bara phageren, o kaštune slupi la Ašerakre čhinen tele a lengre avričhinde modli zlabaren. ⁶ Se tumen san sveta manuša le RAJESKRE, tumare Devleskre. O RAJ peske tumen kidña avri, hoj te aven leskre vzacna manuša maškar savore narodi pre phuv.

⁷ O RAJ peske tumen na zakamla a na kidña avri vašoda, hoj sanas buter sar aver narodi, se sanas nekcikneder maškar o narodi pre phuv. ⁸ O RAJ tumen ila avri a cinda avri peskre zorale vasteha andral o otroctvos, andral o vast le Faraonoskro, le egiptske kraliskro, vašoda, bo

tumen o RAJ kamelas a dolikerđa o lav, so la veraha diňa tumare daden.

⁹ Vašoda džan, hoj ča o RAJ, tiro Del hino Del, verno Del, savo dolikerel peskri zmluva the peskro kamiben dži o ezeros pokoleňja olenge, ko les kamen a dolikeren leskre prikazaňja. ¹⁰ Oles, ko les našti avri ačhel, potrestinel a zničinel. O RAJ na ela jileskro ke oda dženo, ko les našti avri ačhel, ale takoj les vaš oda potrestinela. ¹¹ Vašoda doliker o prikazaňja the o zakoni, so tuke adadžives dav.“

O požehnaňja prekal ola, ko šunen

¹² „Te šunena, dolikerena a dživena pal kala zakoni, o RAJ, tumaro Del, tumenca dolikerela e zmluva a presikavela tumenge o verno kamiben, avke sar la veraha diňa lav tumare daden.

¹³ Kamela tumen, žehňinela tumenge a rozmnožinela tumen. Požehňinela tumen avke, hoj tumen ela but čhave, but ulipen pre maľa, zrnos, mol, olivovo olejos, but dobitkos the bakre andre odi phuv, pal savi la veraha diňa lav, hoj la dela tumare dadenge. ¹⁴ Avena požehňimen buter sar aver narodi. Na ela maškar tumende ajsa murš aňi džuvli, saven našti avel čhave, aňi ajsa dobitkos, saveske našti ulon cikne. ¹⁵ O RAJ tumen chraňinela savore nasvalibenendar a na domukela pre tumende ňisavo nasvaliben ole džungale nasvalibenendar, so dikhľan andro Egipt, ale domukela len pre sakoneste, ko tumen našti avri ačhen. ¹⁶ Zničinen dojekhe narodos, saves o RAJ dela andre tumare vasta. Ma presikaven lenge ňisavo jileskeriben aňi ma lašaren

lengre devlen, bo oda ulahas prekal tumende pasca!

¹⁷ Ma gondolinen tumenge: ‚Sar šaj tradas avri kale naroden? Se hine zoraleder amendar!‘
¹⁸ Ma daran lendar! Leperen tumenge pre oda, so kerda o RAJ, tumaro Del, le Faraonoske the cale Egiptoske. ¹⁹ Tumen korkore dikhlän, sar o RAJ peskre zorale vasteha kerda ola bare zazraki the znameňja, savenca tumen o RAJ, tumaro Del, ligenda avri andral o Egipt. O RAJ kerela avke the le narodenca, savendar akana daran. ²⁰ A o RAJ pre lende bičhavela the le sršňen, medik na merena avri ola, ko ačhile a garude pes tumenge. ²¹ Vašoda tumen lendar ma daran, bo tumenca hino o RAJ, tumaro Del. Ov hino baro a lestar pes kempel te daral. ²² O RAJ, tumaro Del, anglal tumende tradela avri ole naroden jekh pal aver. Našti len zňičinena savoren jekhvareste, hoj pes te na rozmnožinen pre tute o dziva džviri. ²³ O Raj tumenge dela tumare űeprijateľen a kerela maškar lende baro zmetkos, medik na ena zňičimen. ²⁴ Dela tumenge andro vasta lengre kralen, murdarena len a khosena lengre nava tele pal e phuv. űiko tumen na zaačhavela; zňičinena savoren.

²⁵ Lengre kaštune devloren zlabaren andre jag. Ma kamen lengro rup aňi somnakaj, so hin pre lende. Ma len tumenge ola veci, hoj tumen te na zachuden andre pasca, bo ola veci džunglön le RAJESKE, tumare Devleske. ²⁶ Ma len tumenge ola veci andro khera, hoj te na peren andro prekošiben avke sar the on. Igen tumenge mi džunglön, bo hine prekošle.“

8

O Mojžiš leperel, sar pes o RAJ starinelas pal o Izrael pre pušta

¹ „Dolikeren pačivalones dojekh prikazis, so tumenge adadžives phenav, hoj te dživen, hoj tumen te avel but čhave a te džan te zalel e phuv, pal savi diňa lav la veraha o RAJ tumare daden.

² Leper tuke, Izraelona, pre savore droma, sar tut o RAJ, tiro Del, lidžalas saranda (40) berš pal e pušta, hoj tut te pokorinel a te skušinel, hoj te sprindžarel, so tut hin andro jilo, či dolikereha leskre prikazaňja, abo na. ³ Pokorinelas tut a domukelas, hoj te bokhalos, ale palis tut čalarelas la mannaha, savi na prindžarehas aňi tu aňi tire dada. Aleha tut o RAJ sikavelas, hoj o manuš na dživel ča le marestar, ale dojekhe lavestar, so avel avri andral o muj le RAJESKRO. ⁴ Tel kala saranda berš tuke o gada na čhingerisalile a aňi o pindre na šuvlile. ⁵ Le tuke andro jilo, hoj tut o RAJ, tiro Del, bararel avri avke, sar o dad bararel avri peskre čhas.

⁶ Doliker o prikazi le RAJESKRE, tire Devleskre; phir pal leskre droma a dara lestar! ⁷ Se o RAJ, tiro Del, tut lidžal andre lači phuv, kaj hin but paňa, chaňiga the prameňa, so aven avri andral o dolini the andral o verchi; ⁸ andre phuv, kaj hin e pšeňica, o jačmeňis, o viňici, o figovňika, o granatoskre phaba, o olivovo olejos the o medos; ⁹ andre phuv, kaj hin furt maro a nič tuke na chibalinel; kaj andro bara hin o trast a o verchi hine pherde le međoha.

¹⁰ Sar chaha a čaloha, paliker le RAJESKE, tire Devleske, vaš odi lači phuv, so tut diña.“

Te leperel peske pro RAJ

¹¹ „Den tumenge pozoris, hoj te na bisteren pro RAJ, pre tumaro Del, hoj te dolikeren leskre prikazi the o zakoni, so tumenge adadžives dav.

¹² Sar imar čalona a ačhavana tumenge o šukar khera, andre save bešena; ¹³ sar tumen ela but dobitkos the bakre, rup the somnakaj, a sar pes tumenge rozmnožinela savoro, so tumen hin, ¹⁴ akor ma ačhen barikane andro jile a ma bisteren pro RAJ, pre tumaro Del, savo tumen iľa avri andral o Egipt, andral o otroctvos.

¹⁵ Ov tumen lidžalas pal e bari the strašno pušta, kaj hine o jedovata sapa the o škorpionja, the pal o šuko than bi o paňi a diña tumen o paňi andral e zorali skala. ¹⁶ Pre pušta tumen čalarelas la mannaha, savi na prindžarenas tumare dada. Ov tumen pokorinelas a skušinelas, hoj tumenge palis te presikavel o lačhipen.

¹⁷ Vašoda tumenge šoha ma gondolinen: ‚Kada barvalipen dochudňam peskre vastenca the peskra zoraha.‘ ¹⁸ Leperen tumenge pro RAJ, pre tumaro Del, bo ov tumen del zor te dochudel o barvalipen, hoj te dolikerel e zmluva, so la veraha phandľa tumare dadenca, avke sar oda hin the adadžives.

¹⁹ Ale te bisterena pro RAJ, pre tumaro Del, a visalona ke aver devla, lašarena len a služinena lenge – adadžives tumenge phenav, hoj čačes merena. ²⁰ Avke sar o narodi, saven tumaro Del murdarela angle tumende, avke the tumen

merena, bo na šunenar o hangos le RAJESKRO, tumare Devleskro.“

9

Soske o RAJ del e phuv le Izraeloske

¹ „Šun, Izraelona, adadžives predžaha prekal o Jordan, hoj te zničines le naroden, so hine tutar bareder the zoraleder, a te zales lengre fori, so hine zorale the ohradzimen dži o ņebos. ² O manuša, le Anakoskre potomki, hine zorale the bare! Džanes pal lende a šundal, so pes pal lende vakerel: ‚Ko pes šaj ačhavel le Anakenge?‘ ³ Vašoda dikheha, hoj o RAJ, tiro Del, džala anglal tute sar e jag, so zlabarel savoro. Ov len zničinela a pokorinela anglal tute; sar pre lende džaha, tradeha len avri a sig len zničineha, avke sar tuke phenda o RAJ.

⁴ Sar len o RAJ, tiro Del, anglal tute tradela avri, palis tuke ma gondolin: ‚O RAJ man anda te zalel kadi phuv, bo som čačipnaskro.‘ Bo o RAJ len anglal tute tradela avri vašoda, bo on hine binošna the nalače. ⁵ Oda nane vaš tiro spravodlišagos aňi vaš oda, hoj keres mištes, ale vaš lengro nalachipen tuke o RAJ del lengri phuv, bo kamel te dolikerel o lav, so la veraha diňa tire dadenge, le Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske. ⁶ Akor džan, hoj na vaš tiro spravodlišagos tuke o RAJ del kadi lachi phuv, hoj la te zales. Se tu sal zoralejleskro narodos, so na kamel te šunel.“

O Mojžiš leperel le manušenge lengre vzburi

⁷ „Leperen tumenge a šoha ma bisteren, sar pre pušta cholarenas le RAJES, tire Devles. Vzburinenas tumen pro RAJ akorestar, sar avlan avri andral o Egipt, dži akor, medik na doavlan pre kada than. ⁸ Cholardan le RAJES pro verchos Choreb – avke cholisalila, hoj tumen kamla te murdarel avri. ⁹ Sar gelom pro verchos, hoj te prelav o barune tabli la zmluvakre, so o RAJ tumenca phandla, ačhilom pro verchos saranda (40) dživesa the saranda rača. O maro na chavas a o paňi na pijavas. ¹⁰ O RAJ mange diňa duj barune tabli, pre save sas le Devleskre angušteha pisimen savore lava, so tumenge o RAJ phendā pro verchos andral e jag andre oda džives, sar tumen zgelan.

¹¹ Pal o saranda dživesa the saranda rača mange o RAJ diňa duj barune tabli, o tabli la zmluvakre. ¹² O RAJ mange phendā: ‚Ušti, sig dža tele, bo tire manuša, saven andal avri andral o Egipt, keren namištes. Igen sig pes visarde le dromestar, so lenge prikazindom; kerde peske e modla.‘

¹³ A o RAJ mange mek phendā: ‚Dikhav, hoj kala manuša hine čačes zoralejleskre a na kamen te šunel. ¹⁴ Muk man, hoj len te zničinav a te khosav lengro nav pal e phuv. Ale tutar kerava narodos zoraleder the bareder lendar.‘

¹⁵ Avke man visardom a džavas tele pal o verchos, medik o verchos labolas la jagaha. Andro vasta mande sas o duj barune tabli la zmluvakre. ¹⁶ A sar dikhavas, dikhlom, hoj kerdan binos anglal o RAJ, anglal tumaro Del. Kerdan tumenge la somnakuňa modla, la gurumňora. Sig tumen

visardan le dromestar, so tumenge prikazinda o RAJ, tumaro Del. ¹⁷ Avke čhidom soduj tabli andral mire vasta pre phuv a anglal tumende len phagerdom.

¹⁸ Palis anglo RAJ pelom pre phuv avke sar angloda a saranda dživesa the saranda rača na chavas maro a na pijavas pañi vaš savore tumare bini, so kerdan, sar kerenas oda, so na sas le RAJESKE pre dzeka a cholardan les. ¹⁹ Daravas man le RAJESKRA bara cholatar, bo cholisalila avke, hoj tumen kamla te murdarel avri. No o RAJ man šunda pale avri. ²⁰ O RAJ sas igen cholamen the pro Aron a kamla les te murdarel, vašoda man mangavas the vaš leste. ²¹ Ilom ola binošna somnakuña gurunhora, so kerdan, a zlabardom la andre jag. Palis la phagerdom pro kotora a rozpučindom la, medik latar na ačila ča prachos. Palis oda prachos čhidom andro pañi, so avel tele le verchostar.

²² Le RAJES cholardan the andre Tabera, andre Massa the andre Kibrot-Hataava.

²³ Sar tumen o RAJ bičhada andral e Kadeš-Barnea, phenda: ‚Džan a len tumenge odi phuv, so tumenge dav.‘ Ale vzburindan tumen pro prikazis le RAJESKRO, tumare Devleskro; na pačanas leske aňi les na šunenas. ²⁴ Kanastar tumen prindžardom, furt tumen vzburinenas pro RAJ.

²⁵ Me pašlivas le mujeha pre phuv anglo RAJ saranda dživesa the rača, bo phenda, hoj tumen zničinela. ²⁶ Ko RAJ man mangavas kavke: ‚Ó, Nekbareder RAJEJA, ma zničin tiro dēdictvos, tire manušen, saven cindal avri tira bara zoraha

a il'al avri andral o Egipt tire zorale vasteha. ²⁷ Leper tuke pre tire služobníka: pro Abraham, pro Izak the pro Jakob, a ma dikh pre lengre bini, pre lengro nalačhipen the pre lengre zorale jile, ²⁸ hoj o Egiptana te na phenen: „O RAJ len il'a, hoj len te murdarel pre pušta, bo len našti avri ačhelas a našti len doanda andre odi phuv, pal savi len diňa lav.“ ²⁹ Se on hine tiro dedictvos, tire manuša, saven il'al avri andral o Egipt tire vasteha the tira bara zoraha.' "

10

O Deš prikazaňja pale pisimen

¹ „Akor mange o RAJ phenda: ‚Rande tuke avri le barestar duj barune tabli, ajse, sar sas angloda, a av ke ma upre pro verchos. Ker the kaštuňi archa. ² Me upre pisinava ola lava, so sas pro ešebna tabli, save phagerdal. Palis len thoveha andre archa.‘

³ Avke le akacijoskre kaštestar kerdom e archa a okresindom duj barune tabli, ajse, sar sas angloda, a gelom upre pro verchos le tablenca andro vasta. ⁴ O RAJ upre pisinda o lava, so sas pro ešebna tabli, o Deš prikazaňja, so tumenge diňa pro verchos, sar tumenca vakerelas andral e jag andre oda džives, sar tumen zgelan, a palis len mange diňa. ⁵ Avke avlom tele pal o verchos a thodom o tabli andre archa, so kerdom. Ako-restar hine ode, sar mange prikazinda o RAJ.“

⁶ (Paloda o Izraeliti odgele le chaňigendar Bene-Jaakan andre Mosera. Ode muľa o Aron a parunde les. E rašajiko služba preiľa leskro

čhavo o Eleazar. ⁷ Odarik džanas andre Gudgoda a odarik andre Jotbata, andre phuv, kaj sas but prameňa the paňa. ⁸ Akor peske o RAJ kidňa avri o kmeňos Levi, hoj te hordinel e archa le RAJESKRA zmluvakri, te služinel leske a te žehňinel andre leskro nav, avke sar oda hin dži adadžives. ⁹ Vašoda o kmeňos Levi na chudňa ňisavi d'edično phuv avke sar okla kmeňi. Korkoro o RAJ hino leskro d'edictvos, avke sar leske phendá o RAJ, tiro Del.)

¹⁰ „Me ačhilom upre pro verchos saranda (40) dživesa the saranda rača avke sar the angloda. A o RAJ man the akana šundá avri, bo imar tumen na kamla te murdarel avri. ¹¹ Phendá mange: ‚Ušfi a lidža le manušen pre lengro drom, hoj te zalen odi phuv, pal savi phendom la veraha, hoj la dava tumare dadenge.‘

¹² Izraelona, so tutar akana kamel o RAJ, tiro Del? Ča ada, hoj te daras le RAJESTAR, te phires pal savore leskre droma, te kames les, te služines leske cale jileha the dušaha ¹³ a te dolikeres leskre zakoni the prikazaňja, so tuke adadžives dav, hoj mištes te džives.

¹⁴ Le RAJESKRO, tire Devleskro, hin o ňebos the o nekučeder ňebos, e phuv the savoro, so upre hin. ¹⁵ Ale le RAJESKRO kamiben ke tire dada sas ajsó zoralo, hoj peske maškar savore aver narodi kidňa avri lengre potomken, tumen, avke sar oda hin adadžives. ¹⁶ Vašoda akanastar obrezinen tumare jile a preačhen te avel zoralejleskre. ¹⁷ Se o RAJ, tumaro Del, hino RAJ pre rajende the Del pre devlende. Hino

baro, zoralo the užasno, na chudel paš ņikaste buter a na del pes te prepočinel. ¹⁸ Zaačhel vaš e širota the vaš e vdova, kamel le cudzincos a del les maro the gada. ¹⁹ Vašoda kamen the le cudzincen, bo the tumen sanas cudzinci andro Egipt. ²⁰ Daran tumen le RAJESTAR, tumare Devlestar, leske služinen, likerem tumen lestar a len vera ča andre leskro nav. ²¹ Lašaren les, bo ov hino tumaro Del a pre tumare jakha dikhlan ola bare the užasna zazraki, so prekal tumende kerđa. ²² Sar tumare dada gele andro Egipt, sas eftavardeš (70) džene, ale akana tumendar o RAJ, tumaro Del, kerđa ajci but sar o čercheňa pro ņebos.“

11

Te kamel a te šunel le RAJES

¹ „Kamena le RAJES, tumare Devles, a calo dživipen dolikerena leskre zakoni, prikazaňja the sikavibena. ² Ma bisteren adadžives, hoj tumare čhave na dikhle a na predžidile oda, sar tumen o RAJ, tumaro Del, bararelas avri. Dikhlan le RAJESKRI slava, leskri zor the leskro zoralo vast, ³ the leskre znameňja the leskre skutki, so kerđa le Faraonoske, le egiptske kraliske the caľa leskra phuvake. ⁴ Tumen dikhlan, sar o RAJ zničinda la egiptska armada lakre grajenca the verdanenca, sar la začida le paňeha andro Lolo moros, sar pal tumende denašenas, a sar la o RAJ zničinda, avke sar oda hin dži adadžives. ⁵ Tumen džanen, so prekal tumende kerđa o RAJ pre pušta angloda, sar avlan kade. ⁶ Dikhlan the oda, so kerđa le Datanoha the le Abiramoha, le

Eliaboskre čhavenca, sar e phuv phundrađa o muj a čala len lengre famelijenca, stanenca the savorenca, save pes lenca vzburinde. ⁷ Tumen korkore dikhlān pre tumare jakha savore bare skutki, save kerelas o RAJ.

⁸ Dolikeren dojekh prikazis, so tumenge adadžives dav, hoj te aven zorale te predžal o Jordan, a te zalen e phuv, andre savi džan, ⁹ a hoj te dživen but andre odi phuv, pal savi o RAJ diňa lav, hoj la dela tumare dadenge the lengre potomkenge – odi phuv, kaj čulal o thud the o medos. ¹⁰ Odi phuv, so džan te zalel, nane sar o Egipt, andral savo avlan avri. Ode sadzinenas o semena a kerenas phari buči, hoj te dochuden o paňi pro maľi. ¹¹ Ale andre kadi phuv, so džan te zalel, hine brehi the dolini. Pijel o paňi le ņeboskre brišindeskro. ¹² O RAJ, tumaro Del, pes pal late starinel a leskre jakha pre late dikhen calo berš.

¹³ Te čačas šunena mire prikazi, so tumenge adadžives dav, hoj te kamen le RAJES, tumare Devles, a te služinen leske cale jileha the dušaha, ¹⁴ dava pre phuv o brišind jesone the jarone, andre lačo časos, hoj tumen te avel o zrnos, e mol the o olejos. ¹⁵ Dava the e čar pro maľi prekal tumaro dobitkos a tumen čana a čalona.

¹⁶ Den tumenge pozoris, hoj pes tumare jile te na den te odcirdel, hoj te na oddžan te služinel avre devlengē a te lašarel len. ¹⁷ Te pes oda ačihahas, o RAJ pre tumende igen cholisalilahas. Phandlahas andre o ņebos, hoj te na del o brišind a e phuv te na anel o ulipen

a hoj tumen sig te meren avri andre odi lači phuv, so tumenge del o RAJ.

¹⁸ Likeren kala lava andre tumare jile the tumare goda; priphanden len tumenge pro vasta the pro čekat sar leperiben. ¹⁹ Sikaven pal oda tumare čhaven a vakeren lenge, či bešena andro kher abo džana pro drom, či pašlona pro hadžos abo ušćena. ²⁰ Pisinin len pro zarubni tumare kherengre the pre tumare brani, ²¹ hoj tumen the tumare potomki te dživen but andre odi phuv, pal savi o RAJ diña lav la veraha, hoj la dela tumare dadenge. Dživena ode ajci but, medik ča o ņebos ela upral e phuv.

²² Te dolikerena savore kala prikazaŋja the zakoni, so tumenge dav, te kamena le RAJES, tumare Devles, a kerena savoro pal leskri voľa a likerena tumen lestar, ²³ palis o RAJ anglal tumende tradela avri savore kala narodi a zalena o phuva, so hine le narodengre, so hine bareder the zoraleder tumendar. ²⁴ Dojekh than, pre savo uštarela tumaro pindro, ela tumaro. Tumari phuv ela la puštatar pro juhos dži paš o Libanon pro severos, le bare pañestar Euftrat pro vichodos dži paš o Stredozemno moros pro zapados. ²⁵ ņiko anglal tumende na obačhela. O RAJ, tumaro Del, kerela, hoj pes tumendar te daran o manuša pal cali phuv, kaj džana, avke sar tumenge phendā.

²⁶ Adadžives anglal tumende thovav o požehnaŋje abo o prekošiben: ²⁷ Te dolikerena o prikazaŋja le RAJESKRE, tumare Devleskre, so tumenge adadžives dav, avena požehñimen.

28 Ale te o prikazaňja le RAJESKRE, tumare Devleskre, na dolikerena a visarena tumen le dromestar, so tumenge prikazindom, a chudena te lašarel avre devlen, saven na prindžaren, avena prekošle. 29 Sar tumen o RAJ, tumaro Del, lidžala andre odi phuv, so džan te zalel, tumen vakerena o požehnaňje pal o verchos Gerizim a o prekošiben pal o verchos Ebal. 30 Avke sar džanen, kala duj verchi hine zapadne le Jordanostar, paš le Morehoskre bare stromi, pre phuv le Kanaančanengri, so dživen andre dolina Araba paš o foros Gilgal. 31 Akana predžan o Jordan, hoj te džan a te zalen odi phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del. Sar la zalena a bešena andre, 32 mištes dodikhen pre oda, hoj te dolikeren savore prikazaňja the zakoni, so tumenge adadžives dav.“

12

Jekh than pro lašariben

1 „Kala zakoni the prikazaňja mušinen te dolikerel a te kerel, medik dživena andre odi phuv, so tumenge del o RAJ, o Del tumare dadengro. 2 Calkom zničinen savore thana pro verchi, pro brehi the tel dojekh zeleno stromos, kaj lašarenas peskre devlen ola narodi, saven tumenge zalena. 3 Lengre oltara čhiven tele, lengre sveta slupi phageren, la Ašerakre kaštune slupi labaren a le devloren čhinen tele, hoj len imar šoha pre ola thana te na lašaren.

4 Ale tumen ma lašaren avke le RAJES, tumare Devles, sar on lašaren peskre devlen!

⁵ Bo o RAJ, tumaro Del, peske savore tumare kmeňengre thanendar kidela avri ča jekh than, kaj o manuša avena, hoj te lašaren leskro Nav. ⁶ Ode leske anena o labarde obeti the o aver obeti, o đesjatki, o dari, so anen korkore pestar abo pal save diňan lav le RAJES, a the le ešebnen le dobitkostar the le bakrendar. ⁷ Ode anglo RAJ, tumaro Del, chana tumare famelijenca a radisałona savorestar, so tumare vastenca kerđan, bo o RAJ, tumaro Del, tumen andre oda požehňinda.

⁸ Ma keren avke, sar amen keras adadžives. Dži akana sako kerelas avke, sar peske gondolinelas, hoj oda hin lačo. ⁹ Bo mek na san andre odi phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, kaj dživena andro smirom. ¹⁰ Ale predžana o paňi Jordan a bešena andre odi phuv, savi tumenge del o RAJ, tumaro Del, hoj te avel tumari. Ov tumen chraňinela savore tumare űeprijatelendar, hoj te dživen andro smirom. ¹¹ O RAJ peske kidela avri jekh than, kaj ela lašardo. Ode leske mušinen te anel savoro, so tumenge prikazinav: o labarde obeti the aver obeti, o đesjatki, o dari the savoro nekfeder, pal soste diňan lav, hoj dena le RAJESKE. ¹² Radisałon anglo RAJ, tumaro Del, tumare čhavenca, tumare čhajenca, tumare sluhenca the tumare služkenca the le Levitencan, save bešen andre tumare fori, saven nane jekhetane tumenca o đedično kotor andre phuv. ¹³ Ma obetinen o labarde obeti ode, kaj ča tumen kamena. ¹⁴ Obetinen len ča pre oda jekh than, savo peske o RAJ kidela avri andre jekh

tumaro kmeňos, a ode keren savoro, so tumenge prikazinav.

¹⁵ A kana ča kamena, šaj murdarena tumare džviren andre tumare fori a šaj chana ajci mas, keci tumenge požehňinela o RAJ. Savore tumendar šaj olestar chan, o nažužo the o žužo manuš, avke sar te chalanas jeleňis abo antilopa.

¹⁶ Ča lengro rat ma chan; čhoren les avri pre phuv sar paňi. ¹⁷ Andre tumare fori našti chan e đesaťina tumare zrnostar, muštostar, olejostar, aňi ešebne tumare dobitkostar abo tumare bakrendar, aňi ňisavo daros, so den lav korkore tumendar abo pal savo diňan lav le RAJES, aňi ňisave avre obetendar.

¹⁸ Tumen, tumare čhavore, tumare sluhi, tumare služki the o Leviti, save dživen andre tire fori, šaj chan kala obeti ča anglo RAJ, tumaro Del, pre oda than pro lašariben, so peske kidňa avri o RAJ, tumaro Del. Ode radisaľona anglo RAJ, tumaro Del, savorestar, so tumare vastenca kerđan. ¹⁹ Den tumenge pozoris pre oda, hoj te na bisteren pro Leviti, medik bešena andre kadi phuv.

²⁰ Sar o RAJ, tumaro Del, tumen dela bareder phuv, avke sar tumen diňa lav, a phenena tumenge: ‚Kamas te chal mas,‘ ta šaj chan mas ajci, keci kamena. ²¹ Te ela tumendar dur oda than pro lašariben, so peske kidela avri o RAJ, tumaro Del, šaj murdaren a chan ode, kaj bešen, ajci keci kamen; šaj chan andral o dobitkos the andral o bakre, so tumenge diňa o RAJ – avke sar tumenge phendom. ²² Šaj olestar chan o nažuže

the o žuže manuša, avke sar te chaľanas jeleňis the antilopa. ²³ Ale šoha ma chan lengro rat, bo o rat hin o dživipen. Vašoda ma chan o mas le dživipnaha. ²⁴ Ma chan o rat, ale čhoren les avri pre phuv sar paňi. ²⁵ Ma chan les, hoj tumenge the tumare čhavage te avel andro dživipen savoro avri, bo kerena oda, so hin lačo anglo jakha le RAJESKRE.

²⁶ Ale o sveta dari the o dari, pal save diňan lav le RAJES, lena a ľidžana pre oda than, so peske kidela avri o RAJ. ²⁷ O labarde obeti, o mas the o rat anena pro oltaris le RAJESKRO. O rat le obetendar čhoren avri pro oltaris, ale o mas šaj chan. ²⁸ Dolikeren a šunen savore kala lava, so tumenge prikazinav. Te kerena oda, so hin lačo the pre dzeka le RAJESKE, tumare Devleske, ela tumenge the tumare čhavage furt mištes andro dživipen.“

Te na služinen le modleng

²⁹ „Sar anglal tumende o RAJ, tumaro Del, zňičinela savore naroden, saven džan te zaleľ, akor tumen zabešena andre lengri phuv. ³⁰ Sar ena anglal tumende zňičimen, mištes tumenge den pozoris, hoj tumen te na zachuden andre pasca, sar hine zachudle on. Ma phučen pal lengre devla a ma phenen: ‚Sar kala narodi lašarenas peskre devlen? Aven keras avke the amen!‘ ³¹ Ma lašaren le RAJES, tumare Devles, avke sar on peskre devlen, bo on keren všelijaka džungale veci, so o RAJ našti avri ačhel. Se mek the peskre čhaven the čhagen obetinen andre jag.“

13

Te na lašaren avre devlen

¹ „Keren savoro, so tumenge prikazindom. Ma priden ke oda nič aňi olestar nič ma odlen.

² Te maškar tumende ela prorokos abo vareko, ko džal o sune a džanel len te phenel avri, a ov tumenge sikavela znameňje abo kerela zazrakos, ³ a te oda znameňje abo zazrakos, pal savo phendã, pes ačhilahas, a te oda prorokos tumenge phendãhas: ‚Džas pal aver devla, saven na prindžaras, a služinas lenge,‘ ⁴ ma šunen les. Bo oda o RAJ, tumaro Del, tumen skušinel, hoj te džanel, či kamen le RAJES, tumare Devles, cale jileha the caľa dušaha. ⁵ Phiren pal o RAJ, tumaro Del, a daran lestar. Dolikeren leskre prikazi, šunen leskro hangos a likerem tumen lestar! ⁶ Oda prorokos abo oda, ko džal o sune, mušinel te merel, bo tumen kamla te marel upre pro RAJ, pre tumaro Del, savo tumen iľa avri andral o Ęgipt a cinda avri andral o otroctvos. Kamla tumen te scirdel tele pal o drom, pal savo tumenge o RAJ, tumaro Del, phendã te džal. Kavke pes tumendar odlela o nalãčhipen.“

Te hin o falošno prorokos andre famelija

⁷ „Te tut tiro phral, tiro čhavo, tiri čhaj, tiri romňi abo tiro nekfeder prijatelis kamela te scirdel, hoj te lašares avre devlen, a phenela, hoj te džas te lašarel avre devlen (saven tumen aňi tumare dada na prindžarenas, ⁸ le narodengre devlen, save bešen pre phuv pašal tumende jekhe agorestar dži ke aver agor), ⁹ ma domuk leske aňi les ma šun. Ma presikav leske ňisavo

jileskeriben, aňi te na avel tuke vaš leske pharo a ma garuv les andre. ¹⁰ Mušines les te murdarel! Av ešebno, ko lela o bar a čhivela les andre leste. Palis savore manuša mi len o bara a mi čhiven andre leste. ¹¹ Murdarena les le barenca, bo tut kamla te odcirdel le RAJESTAR, tire Devlestar, savo tut iľa avri andral o Egipt, andral o otroctvos.

¹² Sar pes pal oda dodžanena savore Izraeliti, darana pes a űiko imar na kamela te kerel ajso nalačhipen.“

O trestos vaš e modloslužba

¹³ „Te tumen došunena pal varesavo foros ole forendar, kaj tumenge o RAJ, tumaro Del, diňa te bešel, ¹⁴ hoj varesave nalačhe manuša maškar tumende vakeren a kamen le manušen andre tumaro foros te scirdel le lavenca: ‚Aven džas te lašarel avre devlen,‘ (le devlen, saven na prindžaren). ¹⁵ Te oda šunena, mištes tumen dophučen a roden avri, či oda hin o čačipen. A te pes sikađahas, hoj hin o čačipen, hoj ola manuša maškar tumende kerde oda džungipen, ¹⁶ mušinen la šablaha te murdarel sakones andre oda foros; mušinen oda foros calkom te zničinel – le manušen the le dobitkos. ¹⁷ Palis savore lengre veci anen pro foroskro placos a zlabaren oda foros the savoro, so hin andre, avke sar labardi obeta le RAJESKE, tumare Devleske. Oda foros mušinel te ačhel pro furt zburaňiskos a űiko les našti pale ačhavel. ¹⁸ űisave veci, so sas dine le Devleske, hoj te aven zničimen, te na lel űiko aňi andro vast, hoj te preačhel e choli le RAJESKRI a hoj tumenge te presikavel o jileskeriben the o lačhipen. Bo tumendar kerela

baro narodos avke, sar diña lav la veraha tumare daden, ¹⁹ te šunena o hangos le RAJESKRO, tumare Devleskro, a te dolikerena savore leskre prikazi, so tumenge adadžives dav, a te kerena oda, so hin lačo anglo RAJ, angle tumaro Del.“

14

¹ „Tumen san čhave le RAJESKRE, tumare Devleskre. Sar likerem o smutkos pal o manuš, savo muľa, ma čingeren tumen aňi tumen ma holinen upral o čekat, avke sar keren aver manuša, ² bo tumen san sveta manuša le RAJESKRE, tumare Devleskre. Ov tumen peske kidňa avri savore avre narodendar pre phuv, hoj te aven leskre manuša.“

O žuže the o nažuže džviri

³ „Ma chan nič, so hin nažužo le Devleske. ⁴ Kala hine o džviri, savem šaj chan: la gurunňa, le bakres, la koza, ⁵ le jeleňis, la gazela, la sarna, le kozorožcos, la antilopa, le dzive bakres the la dziva koza. ⁶ Šaj chan savore džviren, save prežuvinen e čar a savem hin o kopita rozdelimen pro duj. ⁷ Ale našti chan la řava, le zajacos the le damanos. Kala džviri prežuvinen e čar, ale nane len kopita rozdelimen pro duj, vašoda hine nažuže. ⁸ Aňi bales našti chan, bo kajte les hin o kopita rozdelimen pro duj, ale na prežuvinel e čar, hino tumenge nažužo. Našti chan leskro mas aňi tumen našti chuden le murdale balestar.

⁹ Savore džide džvirendar, so dživen andro paňi, šaj chan ola, savem hin plutvi the šupini.

10 Ale našti chan ola, saven nane šupini the plutvi. Hine tumenge nažuže.

11 Šaj chan savore žuže čiriklen. 12-18 Ale le čiriklendar našti chan le orlos, la sova, le jastrabos, le sokolis, le supos, la vrana, le pštrosos, la čajka, le bocianos, la volavka, le pelikanos, le kormoranos, le datlos the le netopieris.

19 Savoro hmizos, so ľecinel, hino tumenge nažužo; našti les chan. 20 Savore žuže čiriklen šaj chan.

21 Ma chan nisavi zdochlina. Šaj la den le cudzincoske, savo dživel maškar tumende; ov la šaj chal abo šaj bikenel avre cudzincoske. Ale tumen san sveto narodos le RAJESKE, tumare Devleske.

Na tavena la terňa kozica andre lakra dakro thud.“

Pal e đesařina

22 „Sako berš thov pre sera e đesařina le ulipnastar, so tuke barola pro mali. 23 Pre oda than, so peske kidňa avri o RAJ, tiro Del, chaha anglal leste e đesařina tire zrnostar, tira neva molatar, tire olivove olejostar the le ešebnes tire dobitkostar the tire bakrendar, hoj te sikľos te daral le RAJESTAR pro furt. 24 Te oda than, kaj hino lašardo o nav le RAJESKRO, hino tumendar dur, hoj ode te lidžas e đesařina olestar, so tuke požeňňinda o RAJ, palis ker kada: 25 Biken oda vaš o love. Palis le ola love a lidža pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, tumaro Del. 26 Ode tuke vaš ola love cin savoro, so kames: o dobitkos, o bakre, e mol, o aver pijiben the

savoro, so ča kames. Palis ode cha anglal o RAJ, tiro Del, a radisaľuv tira famelijaha.

²⁷ Ma zamuk a ma bister pro Levitas, savo bešel andre tiro foros, bo nane les d'edično kotor andre phuv.

²⁸ Pro końec dojekhe trite beršeske lidža a thov cali d'esařina ole beršeskre ulipnastar andre tire fori. ²⁹ Avke šaj aven ode o Leviti, saven nane o kotor la phuvatar ańi d'edictvos, abo o cudzinci, o široti abo o vdovi, save bešen andre tire fori. Mi chan čales olestar, hoj tut te požehńinel o RAJ, tiro Del, andre dojekh buči, so kereha tire vastenca.“

15

O eftato berš, kana pes savoro odmukel

¹ „Pro końec dojekhe eftate beršeske hin o časos, kana musaj te odmukel savorenge, so ile kečeń. ² Kavke oda kampil te kerel: Sako, ko dińa kečeń avre Izraelitas, odmukela leske oda, so leske kamelas. Našći mangel pale o love, bo o RAJ korkoro dińa avri, hoj pes te odmukel oda, so pes dińa kečeń. ³ Le cudzincostar šaj les pale oda, so les dińal kečeń, ale tire phraleske oda odmuk. ⁴ Na ela maškar tumende čoro manuš, bo andre odi phuv, so tuke sar d'edictvos del o RAJ, tiro Del, hoj la te zalen, tut igen požehńinela, ⁵ te mištes šuneha le RAJES, tire Devles, a te dolikereha savore prikazańja, so tuke adadžives dav. ⁶ Bo o RAJ, tiro Del, tut požehńinela, avke sar dińa lav, a tu deha kečeń but naroden, ale ņiko tumendar na lela kečeń

avre narodendar. Tumen vladňinena upral aver narodi, ale on upral tumende na vladňinena.

⁷ Te varesavo Izraelitas ela čoro andre varesavo foros andre odi phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, ma phand angle leste tiro jilo aňi tiro vast, ale pomožin leske. ⁸ Ale av ke leste ščiro, phundrav tiro vast a de les kečeň oda, so leske kampil. ⁹ Ale de tuke pozoris pre oda, hoj tut te na el andro jilo kajso nalačo gondolišagos, hoj tuke pheneha: ‚Pašes hin o eftato berš, o berš, so pes savoro odmukel,‘ hoj te na phandes andre tiro jilo avke, hoj les na deha nič. Bo akor ov vičindahas ko RAJ a ulahas pre tute binos. ¹⁰ De leš ščirones, a te na avel tuke pharo andro jilo vaš oda, hoj les vareso des, bo o RAJ, tiro Del, tut požehňinela andre savoreste, so kereha tire vastenca. ¹¹ O čore manuša ena furt maškar tumende, vašoda tuke prikazinav: ‚Andre tumari phuv de ščirones le čore manušes the oles, kas nane.‘ “

Sako eftato berš pes mušinel te premukel le otroken

¹² „Te vareko le Izraelitendar pes tuke bikenela sar otrokos, či murš abo džuvli, služinela tuke šov berš, ale pro eftato berš les mušineha te premukel. ¹³ Sar les premukeha, ma muk les te džal het avke, hoj les na deha nič. ¹⁴ De les ščirones olestar, soha tut požehňinda o RAJ, tiro Del: tire stadostar, tire zrnostar the tira molatar. ¹⁵ Ma bister pre oda, hoj salas otrokos andro Egipt a hoj tut o RAJ, tiro Del, cinda avri. Vašoda tuke adadžives oda prikazinav.

¹⁶ Ale te o otrokos phenela: „Na kamav adarik te džal het,‘ bo pes zakamla andre tu the andre tiri famelija a hin leske mištes paš tu, ¹⁷ akor les mušines te anel paš o vudar a ode leske pre zarubňa premar o kan la suvaha. Avke ela calo leskro džživipen tiro otrokos. Kavke ker the la otrokiňaha.

¹⁸ Te na el tuke pharo te premukel le otrokos, bo oda, hoj tuke šov berš služinelas, sas prekal tu igen mištes a molas tut duvar frimeder, sar te ilalas pre buči robotňikos. Ker oda a o RAJ, tiro Del, tut požehňinela andre savoreste, so kereha.“

Pal o ešebno, so ulol le dobitkostar

¹⁹ „Dojekhe ešebne samcos, so ulola le dobitkostar abo le bakrendar, mušines te del le RAJESKE, tire Devleske. Ňisave ešebne bikoha na kereha buči a Ňisave ešebne bakres na strihineha. ²⁰ Sako berš len chaha tira famelijaha anglal o RAJ, anglal tumaro Del, pre oda than, so peske korkoro kidela avri. ²¹ Ale te oda ešebno džvirov ela varesar chibno: Te ela koro, bango, abo te leste ela vareso aver, našti les obetines le RAJESKE, tire Devleske. ²² Chana les andre tumare khera. O našuže the o žuže manuša, sar pes chal e gazela abo o jeleňis. ²³ Ale našti chas o rat ole džvirovskro; čhoreha les avri pre phuv sar o paňi.“

16

E Patrađi the o inepos le Marengro bi o Kvasos

¹ „Andro čhon Abib ma bister te oslavinel e Patrađi pre pačiv le RAJESKE, tire Devleske. Bo

andre oda čhon tumen o RAJ, tumaro Del, prekal e rat ila avri andral o Egipt. ² E Patradakri obeta tire stadostar abo tire dobitkostar an le RAJESKE, tire Devleske, pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, hoj les ode te lašaren. ³ Ma cha ola obetaha maro le kvasoha. Efta džives chaha mare bi o kvasos, o maro le trapišagoskro, bo andre dar denašehas avri andral o Egipt, hoj tuke te leperes calo tiro dživipen pre oda džives, sar avlal avri andral o Egipt. ⁴ Efta džives te na el ňikas tumendar andre tumari phuv kvasos. Ma muk dži tosara nič ole masestar, so ela obetimen rači pro ešebno džives.

⁵ E Patradakri obeta našti anes andre ňisavo aver foros, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, ⁶ ale ča pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, tumaro Del, hoj les ode te lašaren. E Patradakri obeta aneha rači, sar zaperel o kham, andre oda časos, sar avenas avri andral o Egipt. ⁷ Odi obeta pek a o mas cha pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, tumaro Del, hoj les ode te lašaren. Tosara aveha pale andre tiro stanos. ⁸ Šov džives chaha o mare bi o kvasos a eftato džives tumen savore zdžana pre pačiv le RAJESKE, tumare Devleske, hoj les te lašaren. Oda džives ma keren ňisavi buči.“

O inepos le Kurkengro

⁹ „Rachin efta kurke le časostar, sar chudeha te košinel le kosakoha e pšeniča. ¹⁰ Palis oslavineha o inepos le Kurkengro* pre pačiv le RAJESKE, tire Devleske, a olestar, soha tut

---

* **16:10** 16,10 Oda hin o inepos la Žatvakro; o Letnice; o Turice.

požehñinela o RAJ, tiro Del, jilestar aneha o daros pal oda, keci tuke o RAJ požehñinda. ¹¹ Radisaľuv anglo RAJ, angle tiro Del, pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, hoj les ode te lašaren. Radisaľuv tu, tire čhave the tire čhaja, tire sluhi the tire služki, o Leviti, save bešen andre tiro foros, the o cudzinci, o široti the o vdovi, save hine paš tute. ¹² Ma bister pre oda, hoj salas otrokos andro Egipt, vašoda mištes doliker kala zakoni a dživ pal lende.“

O inepos le Stankengro

¹³ „Sar skideha o ulipen le zrnostar the le hroznostar, palis oslavin o inepos le Stankengro efa džives. ¹⁴ Radisaľuv pre odi oslava tu, tire čhave the tire čhaja, tire sluhi the tire služki, o Leviti the o cudzinci, o široti the o vdovi, save bešen paš tute. ¹⁵ Efa džives oslavin kada inepos pre pačiv le RAJESKE, tire Devleske, pre oda than, so peske kidela avri o RAJ. Igen radisaľuv, bo o RAJ tut požehñinela, ela tut baro ulipen a avela tuke avri savoro, so kereha.

¹⁶ Trival andro berš pes dojekh murš mušinel te sikavel anglo RAJ, angle leskro Del, pre oda than, so peske kidela avri o Del: pro inepos le Marengro bi o Kvasos, pro inepos le Kurkengro the pro inepos le Stankengro. A ñiko našti avel anglo RAJ prazdne vastenca. ¹⁷ Sako tumendar mi obetinel ajci, keci leske o RAJ, leskro Del, požehñinda.“

Pal o sudci

18 „Andre savore fori, so o RAJ, tumaro Del, del tumare kmeňenge, tumenge ačhaven sudcen the uradņiken. Ola murša mušinena te sudzinel le manušen čaćipnaha. 19 Ma previsar o čaćipen pro sudos. Ma dikh pro manuš, ale sudzin pal oda, so ko kerel. Ma de tut te prepočinel le manušeske, bo oda korarel o jakha le godaverengre a previsarel o lava le čaćipnaskre manušengre. 20 Ker savoro, hoj te rodes o spravodlišagos a ča o spravodlišagos, hoj te džives a te zales e phuv, so tuke del o RAJ, tiro Del.“

Te na lašaren avre devlen

21 „Sar ačhavena oltaris le RAJESKE, tumare Devleske, našti paše thoven o kaštuno slupos la Ašerakro. 22 Ma ačhaven aňi ņisavo ģaruno slupos, bo o RAJ, tumaro Del, oda našti avri ačhel.“

17

1 „Ma obetin le RAJESKE, tumare Devleske, bikos abo bakres, saven hin varesavi chiba, bo kada o RAJ, tiro Del našti avri ačhel.

2 Šaj pes ačhel, hoj andre varesavo foros, so tumenge diňa o RAJ, tumaro Del, pes arakhela murš abo džuvli, save anglo RAJ, angle tumaro Del, kerena varesavo nalačhipen a aleha na dolikerena leskri zmluva, 3 visarena pes le RAJESTAR a služinena avre devlengre abo le khameske, le čhoneske, abo le čerčeňenge, kajte lengre oda zakazindom. 4 Sar pal oda šuneha abo te tuke vareko pal oda phenela, dodžan tut, či oda hin čaćipen, hoj ajso

džungipen vareko kerda andro Izrael. Te oda ela čačes avke, ⁵ oles, ko kada nalačhipen kerda, či oda ela murš abo džuvli, le avri andral o brani le foroskre a murdar ole manušes le barenca. ⁶ Te pre leste svedčinena duj abo trin švedki, mušinel te el murdardo. Te ela ča jekh švedkos, našti les murdares. ⁷ Ola švedki mi čhiyen o bara andre leste ešebna a palis okla manuša. Kavke tumendar odleha o nalačhipen.“

O nekbareder rašajiko sudos

⁸ „Te ela vareso igen pharo prekal tumende te rozsudzinel: o murdaripen, o vesekedišagi, abo te vareko zrañinela avre dženes – varesavo dokeriben andre tumaro foros – akor oleha dža pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, tumaro Del. ⁹ Ode dža ko levitska rašaja the ko sudcas, savo hin andre oda časos pro urados, a phuč lendar, sar oda kampil te sudzinel, a on tuke phenena, so te kerel. ¹⁰ Palis ker savoro a liker tut pal oda, so tuke phenena a sikavena pre oda than, so peske kidela avri o RAJ. ¹¹ Doliker lengre lava, ker savoro avke, sar rozsudzinenena, a ma visar tut olestar. ¹² Ale te vareko na kamela oda te dolikerel a na šunela le rašas, abo le sudcas, savo ode služinel le RAJESKE, tire Devleske, ajso manuš mi merel. Kavke odleha o nalačhipen le Izraelostar. ¹³ Mi šunen pal oda savore manuša, hoj pes te daran a te na keren imar ajso nalačhipen.“

O prikazi pal o kralis

¹⁴ „Sar džana andre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, zalena la, bešena ode a akor phenena: „Ačhavas peske kralis avke, sar oda

keren aver narodi pašal amende.' ¹⁵ Dodikhen pre oda, hoj te ačhaven oles, kas peske kidela avri o RAJ, tumaro Del. Mušinel oda te el vareko tumendar. Našti oda el cudzincos, savo nane tumaro phral. ¹⁶ O kralis peske našti skidel but grajen a našti bičhavel le manušen pale andro Egipt, hoj odarik peske te anel buter grajen. Bo o RAJ tumenge phendā: ‚Šoha tumen ole dromeha ma visaren pale!‘ ¹⁷ Našti peske skidel but romņijen, bo aleha pes visarela le RAJESTAR; aňi peske našti skidel but rup abo somnakaj.

¹⁸ Sar ačhela kraliske, mušinel peske te prepisinel o zakonos andral o zvitkos, pre savo dodikhen o levitska rašaja. ¹⁹ Mi el oda zvitkos le zakonoskro paš leste, hoj peske andral te genel, medik dživela, a hoj te siklol te daral le RAJESTAR, peskre Devlestar, a te dolikerel savore lava the prikazi ole zakonoskre. ²⁰ Te kada kerela, na gondolinela pal peste, hoj hino feder sar savore manuša andral o Izrael, a na visarela pes le zakonostar aňi pre jekh sera aňi pre aver. Avke the ov the leskre potomki kralinena andro Izrael pro furt.“

18

O chaben prekal o rašaja the prekal o Leviti

¹ „Le levitske rašajen, oda hin calo kmeňos Levi, na ela andro Izrael ňisavo kotor aňi đedictvos. Dživena le RAJESKRE jagale obe-tendar, bo ada hin lengro đedictvos. ² Na ela len đedictvos avke sar avre kmeňen. Lengro

dedictvos ela korkoro o RAJ, avke sar lenge phenda.

³ Kecivar o manuša obetinena bikos abo bakres, le rašajen hin pravos le obetendar te chudel kada: e angluñi čang, e sanka the e džombra. ⁴ Dena lenge o ešebno tumare zrnostar, tumare muštostar, tumare olejostar the tumara bakraña vlnatar. ⁵ Bo o RAJ, tumaro Del, peske len the lengre čhaven kidña avri savore kmeñendar, hoj furt te keren e služba andro nav le RAJESKRO.

⁶ Te peske o Levitas, savo bešel andre varesavo izraeliko foros, zalela andro jilo te džal pre oda than, so peske kidela avri o RAJ, ⁷ šaj kerel e služba andro nav le RAJESKRO, peskre Devleskro, avke sar the okla Leviti, save ode služinen. ⁸ Chudela ajci chaben sar the okla rašaja, kajte šaj chudel the o love peskra famelijakre dedictvostar.“

Pal o vražņika

⁹ „Sar avena andre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, ma keren oda džungipen, savo keren o narodi, save ode bešen. ¹⁰ Te na el maškar tumende ņiko, ko obetindaahas peskre čhas abo peskra čha sar jagali obeta. Ma muken le manušen, hoj te veštinen, te vražinen, te čarinen, abo te phenen avri o znameņja. ¹¹ Ma muken, hoj te pokeren le manušen, aņi hoj te vičinen avri le duchen aņi hoj te vakeren le mulenca. ¹² Bo o RAJ našti avri ačhel sakones, ko kala veci kerel. O RAJ, tumaro Del, ipen vaš

kala veci le naroden angle tumende tradela het.
 13 Aven žuže anglal o RAJ, anglal tumaro Del.“

Pal o prorokos

14 „O narodi, savengre phuva zalena, šunen le čarodejňiken the le vraščen. Ale tumenge oda o RAJ na domukel te kerel.

15 O RAJ, tumaro Del, tumenge bičhavela ajse prorokos tumare phralendar, le Izraelitendar, sar som me. Les šunen. 16 Ela oda avke, sar kamenas le RAJESTAR, tumare Devlestar, andre oda džives, sar tumen zgele paš o verchos Choreb a sar phendān: ‚Imar te na šunas o hangos le RAJESKRO, amare Devleskro, aňi te na dikhas odi bari jag, hoj te na meras.‘

17 Akor mange o RAJ phendā: ‚Mištes phende. 18 Uštavava lengre prorokos lengre manušendar, ajses sar tu. Thovava mire lava andre leskro muj, hoj le manušenge te phenel savoro, so leske prikazinav. 19 Te vareko na šunela mire lava, so vakerela oda prorokos andre miro nav, marava les. 20 Ale oda prorokos, savo andre miro nav vakerela, so leske na prikazindom, abo oda prorokos, savo vakerela andro nav avre devlengro, mušinela te merel.‘

21 Šaj tumenge phenen: ‚Sar prindžaraha, save lava nane le RAJESKRE?‘ 22 Prindžarena oda avke: Te o prorokos vakerela andro nav le RAJESKRO a na ačhela pes avke, sar phendā, palis ola lava na sas le RAJESKRE. Oda prorokos vakerelas korkoro pestar, vašoda lestar ma daran.“

19

O fori pro garudīpen

¹ „Sar o RAJ, tumaro Del, zničinel le naroden andral odi phuv, so tumenge del, a sar la zalena a bešena imar andre lengre fori the khera, ² kiden tumenge avri trin fori, so hine maškaral andre odi phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del. ³ Dodžanen tumen, sar dur hine o droma ke ola fori, a pal oda rozdelin e phuv pro trin kotora, hoj andre dojekh te el foros. Te vareko murdarela varekas, šaj denašela andre jekh kale forendar, hoj pes ode te garuvel.

⁴ Kavke oda ela oleha, ko varekas murdarela: Sar ode denašela, šaj ačhel te dživel, te pes leske ačila, hoj murdarđa avre dženes, ale na kamla a ov na sas leskro ňeprijatelj. ⁵ Šaj pes ačhel, hoj vareko džala avre dženeha andro veš te čingernel o kašta. Le tovereha pes nacirdela, hoj te činel tele o stromos, ale jekhvareste chučela o tover tele pal o poriskos a demela avre dženes avke, hoj merela, ajso dženo mi denašel andre jekh ole forendar, hoj pes ode te garuvel. ⁶ No te o foros ela dur, e nekpašeder famelija ole mule dženeskri andre choľi šaj džal pal leste, dochudela les pro drom a murdarela les. Se oda dženo peske na zaslužindđa te merel, bo angloda sas le murdarde dženeha lačo a na sas pre leste choľamen. ⁷ Vašoda tumenge prikazinav: ‚Kiden tumenge avri trin fori!‘

⁸ Sar o RAJ, tumaro Del, rozbararela tumari phuv avke, sar diňa lav la veraha tumare daden, a dela tumenge cali phuv, pal savi phendđa, hoj

lenge dela, ⁹ bo mištes dolikeres savore kala prikazi, so tumenge adadžives dav: te kamel le RAJES, tumare Devles, a te phirel pal leskre droma pal savore dživesa. Akor ke ola trin fori priden mek aver trin fori. ¹⁰ Keren oda vašoda, hoj pes te na čhorel avri o rat oleskro, ko nane vrahos, andre tumari phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, andro đedictvos, hoj te na aves vaše mardo tu.

¹¹ Šaj pes ačhel, hoj vareko našti avri ačhelas avre dženes, gelahas pre leste a demađahas les avke, hoj muľahas, a oda dženo denašľahas andre jekh kale forendar. ¹² Akor o vodci le foroskre mi bičhaven pal leste andre oda foros, mi len les odarik avri a mi den les te murdarel oleske, ko sas nekpašeder famelija ole murdarde dženeske. ¹³ Ma presikaven leske ņisavo jileskeriben. Kavke obžučarena le Izrael la vinatar vaš o murdaripen, hoj tumenge te dživen mištes.

¹⁴ Ma zalen e phuv ņisave susedaskri avke, hoj prethovena dureder e hraňica, so tumare phure dada imar čirla chudle andro đedictvos, sar o RAJ, tumaro Del lenge la diňa.“

O zakonos pal o švedki

¹⁵ „Jekh švedkos nane dos pre oda, hoj te usvedčinel varekas varesave binostar. Kampil duje abo trine švedken, hoj te el o manuš odsudzimen.

¹⁶ Te kamela vareko te svedčinel falošne pre varekaste, hoj les te obviňinel varesave nalačhipnastar, ¹⁷ akor ola duj džene, kas hin maškar peste sporos, mušinen te avel anglo RAJ,

anglo rašaja the anglo sudci, save akor ena andre služba. ¹⁸ A o sudci mušinena mištes te rodel avri, či oda hin čačipen. Te oda manuš falošne vakerelas pre aver dženo, ¹⁹ akor leske keren oda, so ov kamla te kerel okle manušeske. Kavke tumendar odlena o nalačhipen.

²⁰ Palis pes pal ada savore došunena, darana pes a imar na domukena, hoj maškar tumende pale te avel ajso nalačhipen. ²¹ Ma presikaven leske nisavo jileskeriben. O dživipen vaš o dživipen, e jakh vaš e jakh, o dand vaš o dand, o vast vaš o vast, o pindro vaš o pindro.“

20

O prikazi pal o mariben

¹ „Sar džana pro mariben pre tumare neprijateľa a dikhena, hoj len hin buter graja the verdana a hine buter sar tumen, ma daran tumen, bo tumenca hino o RAJ, tumaro Del, savo tumen ila avri andral o Egipt. ² Angloda, sar džana andro mariben, o rašaj džala anglo manuša a prevakerela kavke: ³ „Šun, Izrael! Adadžives džana andro mariben pre tumare neprijateľa. Aven zorale, ma izdran a ma daran tumen lendar! ⁴ Se o RAJ, tumaro Del, džal tumenca, ov pes tumare neprijatelenca marela vaš tumende, hoj tumen te zvitazinen.“

⁵ Palis prevakerena ko manuša o vodci le kmeňengre: „Hin kade ajso dženo, savo peske ačhađa kher a mek les na pošvecinda le Devleske? Mi džal khere a mi kerel oda, hoj te na merel andre kada mariben a hoj te na kerel oda

aver dženo vaš leste, a te na dživel andre leskro kher. ⁶ Hin kade ajso dženo, savo sadzinda viñica a mek na kidña o ulipen? Mi džal pale khere, hoj te na merel andre kada mariben a hoj olestar te na radisalol aver dženo. ⁷ Hin kade ajso dženo, ko hino mangado varesava džuvlaha, ale mek peske la na iľa romñake? Mi džal pale khere, hoj te na merel andre kada mariben a te na lel peske la aver dženo. ⁸ O vodci le kmeñengre mek mi phučen le manušendar: ‚Hinj kade ajso dženo, ko izdral a daral pes? Mi džal pale khere, hoj te na anel maškar aver slugađa dar.‘ ⁹ Sar dovakerena o vodci le kmeñengre, akor mušinena te ačhavel le veliteľen upral o manuša.

¹⁰ Sar avena paš varesavo foros pro mariben, ešeb phučen le manušendar, či pes na kamen te poddel korkore. ¹¹ Te priačhena pre oda a phundravena tumenge o brani le foroskre, akor tumenge savore manuša odarik služinena sar otroka. ¹² Ale te pre oda na priačhena a mukena pes tumenca andro mariben, akor tumen rozthoven pašal oda foros a džan pre lende. ¹³ A te tumenge len o RAJ, tumaro Del, dela andro vasta, murdaren savore muršen la šablaha. ¹⁴ Len tumenge le džuvlen, le čhavoren, le dobitkos the savoro, so ode ela. Keren tumenge chasna savorestar, so sas tumare ñeprijaťeľengro. O RAJ tumenge oda del. ¹⁵ Kavke kerena savore forenca, so hine tumendar dur, a nane le narodendar pašal tumende.

¹⁶ Ma muken nič te dživel andro fori ole narodengre, so tumenge andro dědictvos del o

RAJ, tumaro Del. ¹⁷ Zničinen a murdaren avri le Chetitanen, le Amorejčanen, le Kanaančanen, le Perizejen, le Chivijen the le Jebusejen, avke sar tumenge prikazinda o RAJ, tumaro Del, ¹⁸ hoj on tumen te na sikaven te kerel savore nalače veci, so keren prekal peskre devla, a kavke kerđanas binos anglo RAJ, angle tumaro Del.

¹⁹ Sar avena rozthode pašal varesavo foros but časos, hoj les te zalen, ma čhinen tele o stromi le tovereha. Se palis pal lende chana o ovocje, vašoda len ma čhinen tele. O stromos nane manuš, hoj pre leste te džas. ²⁰ Šaj čhinen tele ča o stromi, so džanen, hoj na anen ovocje, hoj te ačhaven oda, so tumenge kampil, hoj te zalen o foros.“

21

Te pes arakhel murdardo manuš pre maľa

¹ „Te pes pre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, arakhela murdardo manuš a na džanela pes, ko les murdarđa, ² akor džana o vodci the o sudci andral o fori, so hine pašal, a merinena, sar dur hin leskro felos ole forendar. ³ Sar pes dodžanena, savo foros hino nekpašeder, lena o vodci ole foroskre gurumňa, savı mek na kerđa nisavi buči, ⁴ lidžana la paš o jarkos, so furt čulal, andre dolina, kaj mek šoha na sas orimen e phuv, a ode lake phagena e meň. ⁵ Palis ode avena o levitska rašaja, bo len peske kidňa avri o RAJ, tumaro Del, hoj leske te služinen, hoj te požehñinen andro nav le RAJESKRO a te rozsudzinen dojekh vesekedišagos abo oda, te vareko avre dženes

dukhavela. ⁶ Palis savore vodci ole foroskre, so hino nekpašeder ke oda murdardo dženo, thovena (omorena) o vasta le pañeha upral e gurumñi, savake phagle e meñ paš o pañi. ⁷ A phenena: „Amen na murdarđam kale manušes a na dikhlam, ko kada kerđa. ⁸ Ó, RAJEJA, odmuk tire izraelike manušenge, saven cindal avri. Ma domuk, hoj te čhoren avri o rat le manušeskro, so nič na kerđa.‘ Avke len na ela binos vaš oda manuš. ⁹ Te kerena oda, so o RAJ prikazinel, na avena vinnovata vaš oda murdaripen.“

Pal e zaili romñi

¹⁰ „Sar džaha andro mariben pro ñeprijaťela, o RAJ, tumaro Del, tumen dela o viťazstvo a tu tuke zaleha le zajatcen. ¹¹ Te dikheha maškar lende džuvľa, savi hiñi igen šukar a kameha la, šaj la tuke les romñake. ¹² An tuke la khere. Oj peske mi hoľinel o šero, mi strihinel o naja, ¹³ mi čhivel tele o gada, andre save sas zaili, a mi dživel andre tiro kher. Mi rovel pal peskro dad the pal peskri daj calo čhon a palis la šaj les romñake. Oj ela tiri romñi a tu aveha lakro rom. ¹⁴ Ale te tuke palis džungľola, premuk la a oj ela slobodno te džal, kaj kamel. Dživehas laha, vašoda laha našti keres sar otrokiñaha, hoj la bikeneha.“

O pravos le ešebne čhaskro

¹⁵ „Te varesave muršes hin duj romñija; jekha kamel, ale dujtona na; a te lenge ulona muršora, ale o ešebno muršoro ela olatar, sava na kamel, ¹⁶ palis andre oda džives, sar rozdĕlinela o đedictvos maškar o čhave, našti del o pravos,

so hin le ešebne čhaskro, ole čhaske, savo les sas olatar, sava kamel. ¹⁷ Mušinel te del pravos sar ešebnes ole čhas, savo les sas olatar, sava na kamel, a dela les duvar ajci savorestar, so les hin, bo ov hino ešebno, ko sikavel pre zor le dadeskri. O pravos le ešebne čhaskro hin leskro.“

Pal o zacato čhavo

¹⁸ „Te hin varekas zacato čhavo, so pes na poddel a na šunel peskre dades the peskra da, kajte leske dovakeren, ¹⁹ leskro dad the e daj les mi len a mi lidžan paš e brana ko vodci le foroskre. ²⁰ Mi phenen lenge: ‚Kada amaro čhavo hino zacato, na poddel pes a na kamel amen te šunel; a mek paš oda but chal a pijel.‘ ²¹ Pašis savore murša ole foroskre les mi murdaren le barenca. Kavke tumendar odlena o nalačhipen. Mi šunel oda calo Izrael a mi daral pes.“

Pal o manuš figimen pro kašt

²² „Te vareko kerđahas ajsi veca, vaš soske peske zaslužindahas te merel, a figindahas pes pro kašt, ²³ na mukena leskro telos ode te figinel prekal e rat. Mušinen les te parunel mek oda džives, bo ko hino figimen pro kašt, hino prekošlo le Devlestar. Ma meľaren e phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, andro dedictvos.“

22

Aver zakoni

¹ „Te dikheha gurunora abo bakrores, hoj našliľa avre dženeske, ma predža pašal lende,

sar te len na dikhľalas, ale an len leske pale. ² Ale te oda dženo bešela tutar dur a tu na džaneha, kaskro oda džviros hin, an les ke tute khere a mi ačhel ode, medik les oda dženo na rodela. Palis les deha leske pale. ³ Kavke ker the le somariha, le gadenca the savore vecenca, so našada aver dženo, te oda arakhľal. Ma visar tut lestar het, ale pomožin leske.

⁴ Te dikheha pro drom, hoj avre dženeskro somaris abo bikos peľa, ma visar tut lestar, ale pomožin leske les te hazdel upre.

⁵ E džuvli te na urel pre peste o muršikane gada a o murša te na uren o džuvlikane gada. Bo o Del našti avri ačhel oles, ko kada kerel.

⁶ Te geľalas le dromeha a jekhwareste dikhľalas pro stromos abo pre phuv le čiriklengro hñizdos a andre le cikne čiriklen abo o jandrore, a lengri daj bešľahas pre ola jandrore abo pro čiriklore, ma le la da le čiriklorenca. ⁷ Le čirikloren peske šaj les, ale lengra da muk, hoj tuke te džal mištes a but te džives.

⁸ Sar tuke ačhaveha nevo kher, ker tuke pašal e strecha zabradli, hoj te na avel pre tu e vina vaš o rat, te vareko perela tele pal e strecha a murdarela pes.

⁹ Ma sadzin andre tiri viňica aver semena. Te kada kereha, mušineha te del le RAJESKE savoro ulipen la viňicakro the savoro, so sadzindal.

¹⁰ Ma orin e maľa avke, hoj pal o pluhos jekhetane phandeha le gurutves the le somaris.

¹¹ Ma uri pre tute o gada, so hine kerde jekhetane la vlnatar the le ľanostar.

12 Pre tiro plaštos telal prisiv špargici pašal o štar agora.“

Te o rom phenel pre romňi, hoj na sas pačivali

13 „Te o murš peske lela romňa, pašlola laha a paloda leske džunglola, 14 te palis chudela pal late te vakerel falošne a nalačo hiros pal late lidžala a phenela: ‚Sar la ilom romňake a kamlom laha te pašlol, avlom pre oda, hoj na sas pačivali,‘ 15 akor o dad the e daj ola džuvlakre lena e lepeda, pre savi o terne sovenas odi rat, a anena e lepeda a sikavena le vodcenge andro brani le foroskre, hoj te dikhen, hoj sas pačivali čhaj. 16 Akor lakro dad phenela le vodcenge: ‚Diňom mira čha romňake kale muršeske, ale oj leske džunglila. 17 Falošne pre late vakerel a phenel, hoj na sas pačivali, sar la ila romňake. Ale kada sikavel, hoj miri čhaj sas pačivali.‘ Avke rozkerena e lepeda anglo vodci le foroskre. 18 Palis mušinena o vodci andral oda foros te lel ole muršes a te marel les. 19 A mek paš oda mušinela te počinel šel rupune love lakre dadeske vaš oda, hoj la pačivala džuvla andral o Izrael kerda napačivalake. Odi džuvli ela dureder leskri romňi a šoha la naši premukel.

20 Ale te ulahas čaćipen, so oda murš pal late vakerelas, a la na ulahas, soha pes te presikavel, hoj sas pačivali, 21 akor la o vodci lena paš lakre dadeskro vudar a o murša ole foroskre la murdarena le barenca, bo andro Izrael kerda baro nalačhipen oleha, hoj andre le dadeskro kher kerda lubipen. Kavke odleha tumendar o nalačhipen.“

Pal o napačivaliben

²² „Te prichudlehas le muršes paš oda, sar pašlol la džuvlaha, sava hin rom, akor mi merel o murš the e džuvli. Avke khoseha avri o nalačhipen andral o Izrael.

²³ Te e pačivali džuvli ulahas mangadi imar varesave muršeha a te aver murš andro foros laha pašlilahas, ²⁴ akor anen sodujdženen paš e brana le foroskri a murdaren len le barenca: la džuvla vašoda, bo na vičinelas, hoj lake te pomožinen, kajte sas andro foros, a le muršes vašoda, bo pašlila avre dženeskra mangada džuvlaha. Kavke odleha tumendar o nalačhipen.

²⁵ Ale te arakhlahas o murš mangada džuvla pre mała, chudňahas la a našilu pašlilahas laha, akor ča oda murš mušinel te merel. ²⁶ La džuvla ma ker nič. Oj na kerda nisavo binos, vaš soste mušindahas te merel. Oda hin avke, sar te vareko varekas murdardahas: O murdardo manuš vaš oda našti. ²⁷ Aňi odi džuvli vaš oda našti, bo arakhla la pre mała, a kajte oj viskinelas, na sas ode ņiko, ko lake pomožindahas.

²⁸ Te varesavo murš arakhlahas la džuvla, savi mek hiňi pačivali a nane mangadi, a te la chudňahas, pašlilahas laha a prichudlehas len paš oda, ²⁹ o murš, savo laha pašlila, dela penda (50) rupune love lakre dades a oj ačhela leskri romňi, bo laha našilu pašlila. Šoha la našti omukel.“

23

¹ „Ňiko peske našti lel romňake le dadeskra romňa, bo oleha kerđahas ladž peskre dadeske.“

Ko našti avel maškar o manuša le RAJESKRE

² „Ńisavo murš, savo hino kastrimen avri avke, hoj leskro muršiben hin rozpučimen abo odčhimen, našti avel pro zhromaždeñje maškar o manuša le RAJESKRE.

³ Ńiko, ko uliła sar kopirdanos, aňi leskre potomki dži andro dešto pokoleñje našti aven pro zhromaždeñje maškar o manuša le RAJESKRE.

⁴ O Amončana the o Moabčana aňi lengre potomki dži andro dešto pokoleñje našti aven pro zhromaždeñje maškar o manuša le RAJESKRE, ⁵ bo na avle paš tumende le mareha the le pañeha pro drom, sar avlan avri andral o Egipt, a vičinde pre tumende le Balaam, le Beoriskre čhas, andral o Petor andro Aram-Naharajim*, hoj tumen te prekošel. ⁶ Ale o RAJ, tumaro Del, na kamla te šunel avri le Balaam, ale visarda oda prekošiben pro požehnañje, bo o RAJ, tumaro Del, tumen kamel. ⁷ Medik dživena, šoha ma keren nič prekal lengro smirom aňi prekal oda, hoj lenge te džal mištes.

⁸ Ma dikhen tele le Edomčanen, bo hine tumari famelija, aňi le Egiptčanen, bo bešenas andre lengri phuv sar cudzinci. ⁹ O čhave andral lengro trito pokoleñje šaj aven pro zhromaždeñje maškar o manuša le RAJESKRE.“

Pal o žužipen andro taboris

¹⁰ „Te san andro taboris akor, sar hin o mariben, chrañinen tumen savorestar, so hino nažužo. ¹¹ Te ela maškar tumende murš, savo pes mełarela peskre semenostar, sar sovela,

---

* 23:5 23,5 Oda hin e Mezopotamija.

mušinel te džal avri andral o taboris pre calo džives. ¹² Angloda, sar zaračola, thovela (omorela) pes le pañeha a palis, sar zadžala o kham, šaj avel pale andro taboris.

¹³ Avri le taboristar ela than, kaj džana pro budaris. ¹⁴ Mi el tumen lopatki paš o sersami, a medik džana pro budaris, kerena chev a palis oda začhivena. ¹⁵ O RAJ, tumaro Del, hino maškar tumende andro taboris, hoj tumen te chrañinel a te del tumenge le ñeprijatelen andro vasta. O taboris mušinel te el sveto, hoj o RAJ te na dikhel maškar tumende oda, so hin pre ladž, a te na visalol tumendar.“

Aver prikazi

¹⁶ „Te denašela otrokos peskre rajestar ke tute, ma bičhav les pale leskre rajeske. ¹⁷ Mi bešel maškar tumende andre varesavo tumaro foros, pre oda than, so peske kidela avri; ma trapin les!

¹⁸ Ņisavi izraeliko džuvľa aňi ñisavo izraeliko murš pes našti ačhel chramoskri lubňi abo chramoskro lubaris. ¹⁹ Andro Chramos le RAJESKRO, tire Devleskro, ma an sar daros o počiňiben le lubariskro abo la lubňakro, bo o RAJ, tiro Del, ajsen našti avri ačhel.

²⁰ Te des kečeň le Izraelitas love abo chaben abo vareso aver, ma le lestar interesis. ²¹ Ale te des kečeň le cudzincos, šaj lestar les interesis, ale le Izraelitastar ma le, hoj tut o RAJ, tiro Del, te požehñinel andre savoreste, so kereha andre phuv, savi džas te zalel.

²² Te des lav le RAJES, tire Devles, ma prethov oda te kerel, bo ov čačes tutar užarela, hoj te keres oda, so phendal. Te na dolikereha oda

lav, ela tut binos anglo RAJ, tiro Del. ²³ Te na deha lav le RAJES, na ela tut binos, ²⁴ ale savoro, so phenela tiro muj la veraha le RAJESKE, tire Devleske, mušineha te dolikerel, bo diňal les lav korkoro pestar.

²⁵ Te džaha andre viňica avre dženeskri, šaj chas ode ajci hroznos, keci kames, ale našti tuke les o hroznos andro košaris. ²⁶ Te džaha prekal e maľa avre dženeskri, kaj barol e pšeňica, šaj tuke kides o klasi le vasteha, ale našti len čingeres le kosakoha.“

24

O zakonos pal o rozvod

¹ „Te peske o murš lela romňa a palis leske džunglola, bo pre late arakhela vareso nalačo, mi pisinel lake rozvodno lil, mi del les lake a mi bičhavel la het andral o kher. ² Sar lestar oddžala, šaj peske la lel aver murš. ³ Ale te pes ačhela, hoj džunglola the dujtone romeske a ov lake pisinela o rozvodno lil, dela les lake a bičhavela la het andral o kher, abo te pes ačhela, hoj lakro dujto rom merela, ⁴ lakro ešebno rom peske la našti lel pale romňake, bo hiňi meľardi andre. Oda ulahas džungipen anglo RAJ. Ma an o binos pre phuv, so tuke del o RAJ, tiro Del, andro dēdictvos.“

Aver prikazi

⁵ „O murš, savo peske mekča iľa romňa, našti džal andro mariben a našti les ispiden aňi andre aver služba. Ačhela khere berš, hoj te kerel radišagos peskra romňake.

⁶ Te varekas des kečeň, ma le leštar andre zaloha o mlinoskro bar, bo olestar dživel leskri cali famelija.

⁷ Te pes avlahas pre oda, hoj vareko zaiľa avre Izraelitas, kerelas leha sar otrokoha a bikenda les, akor oda, ko les zaiľa, mi merel. Kavke odleha tumendar o nalačhipen.

⁸ Le rašajenge phendom, so te kerem, te varekas ela malomocenstvo. Keren savoro avke, sar tumenge o levitska rašaja prikazinena.

⁹ Leperen tumenge pre oda, so o Del kerđa la Mirijamake, sar avenas avri andral o Egipt.

¹⁰ Sar deha kečeň avre dženes, ma dža andre leskro kher te lel e zaloha. ¹¹ Užar avri a oda dženo, kas diňal kečeň, mi anel avri e zaloha.

¹² Te hino oda dženo čoro, na mukeha tuke prekal e rat oda, so tut diňa sar zaloha. ¹³ Sar zadžala o kham, de leske pale o plaštoš, hoj les te el, soha pes te učarel. Ov tuke palikerela a kavke aveha čačipnaskro anglo RAJ, tiro Del.

¹⁴ Ma trapin le čore the le slabe robotňikos, avke hoj leske zaačhaveha o počiňiben, či hino Izraelitas abo cudzincos, savo bešel andre tumare fori. ¹⁵ O počiňiben leske de mek andre oda džives angloda, sar zaperela o kham, bo hino čoro a dživel olestar, so zarodel. Te oda na kereha, vičinelala ko RAJ angle tu a ela tut binos.

¹⁶ O dada našti aven murdarđe vaš o binos lengre čhavengro aňi o čhave vaš o binos lengre dadengro. Sako merela vaš peskro binos.

¹⁷ Pro sudos ma previsar o pravos le cudzincoskro aňi la šivotakro a la vdovatar ma le o gada andre zaloha. ¹⁸ Leper tuke, hoj salas otrokos andro Egipt a hoj tut odarik cinda avri

o RAJ, tiro Del. Vašoda tuke prikazinav, hoj ada te dolikeres.

¹⁹ Sar skideha upre o ulipen pal tiri mala a bistereha ode snopos, ma visar tut pale. Mi ačhel le cudzincoske, la širotake abo la vdovake, hoj tut te požehñinel o RAJ, tiro Del, andre savoreste, so kereha. ²⁰ Sar obkideha o olivi pal o stromi, ma dža dujtovar te dokidel, so upre ačhiła, ale muk oda le cudzincenge, le širotenge the le vdovenge. ²¹ Sar obkideha o hroznos pal tiri viñica, ma dža dujtovar te dokidel upre, ale oda, so ačhela, muk oda le cudzincenge, le širotenge the le vdovenge. ²² Leper tuke, hoj salas otrokos andro Egipt. Vašoda tuke prikazinav, hoj ada te dolikeres.“

25

¹ „Te pes duj murša maškar peste vesekedinenena a džana oleha pro sudos, hoj len o sudci te rozsudzinen, le čačipnaskres kampil te ospravedlñinel a le vinnovates te odsudzinel. ² Te peske o vinnovato zaslužinel te el mardo le bičoha abo la pacaha, o sudcas les thovela te pašlol pre phuv a angle leste les marena ajci rani, keci peske zaslužinel. ³ Našći chudel buter sar saranda (40) rani. Bo te les mardalas buter sar saranda rani, kerđalas leske ladž anglo aver Izraeliti.

⁴ Na phandeha o piskos la gurumñake, savi kerel bući, hoj te na chal.“

Te merela o rom bi o čhavo

⁵ „Te duj phrala bešena jekhetane a jekh lendar merela bi o čhavo, leskri romñi našći

džal romeste andre aver famelija. Lakro šogoris peske la mušinela te lel ⁶ a lengro ešebno čhavo pes rachinela sar čhavo ole phraleskro, savo muľa. Ov lidžala leskro nav, hoj pre leste te na bisteren andro Izrael.

⁷ Ale te peske la lakro šogoris na kamela te lel romňake, oj mušinela te džal paš e brana le foroskri a te phenel ode le vodcenge: „Mire romeskro phral man na kamel romňake, hoj te dolikerel o nav le phraleskro andro Izrael. Na kamel mange te kerel oda, so mušinel sar šogoris.“ ⁸ Akor les o vodci le foroskre privičinena, hoj leha te vakeren. Te pale phenela, hoj la na kamel te lel romňake, ⁹ e šogorkiňa avela paš leste, anglo jakha le vodcengre leske čhivela tele jekh sandalka pal o pindro, čhungarela leske andro muj a phenela: „Avke pes mi ačhel ole muršeske, savo na kamel te del potomkos peskre phrales.“ ¹⁰ Leskra famelija sako džanela andro Izrael sar „e famelija oleskri, kaske sas čhidī tele e sandalka“.

Aver prikazi

¹¹ „Te pes maškar peste marena duj murša a e romňi jekhe muršeskri kamela te pomožinel peskre muršeske, ale chudela avre muršes maškar o čanga, ¹² takoj lake odčhin o vast. Ma av ke late jileskro!

¹³ Te na avel tut dvojita vahi, phareder the lokeder, ¹⁴ a ma klamin ņikas oleha, hoj tut ela andro kher dvojito mira, bareder the cikneder. ¹⁵ Te važineha a merineha o veci pačivales, o RAJ, tiro Del, tut dela bareder džživipen pre kadi

phuv, so tuke del. ¹⁶ O RAJ, tiro Del, našti avri ačhel ñikas, ko važinel napačivalones.

¹⁷ Leperen tumenge, so tumenca kerde o Amaleka pal o drom, sar avenas avri andral o Egipt. ¹⁸ Sar sanas slaba a strapimen, avle pre tumende palunestar a murdarde savoren, so na birinenas; on pes na daranas le Devlestar. ¹⁹ Sar tumen o RAJ, tumaro Del, dela o smirom tumare ñeprijatelendar andre phuv, savi tumenge del o RAJ andro đedictvos, hoj la te zalen, khosena avri o leperiben pro Amaleka tel o ñebos. Ma bisteren pre oda!”

26

O dari le ešebne ulipnastar

¹ „Sar aveha andre phuv, savi tuke del o RAJ, tiro Del, andro đedictvos, a sar la zaleha a zabešeha tut andre late, ² leha o ešebno ulipen savorestar, so barola andre phuv, so tuke del o RAJ. Thoveha oda andro košaris a aneħa pre oda than, savo peske kidela avri o RAJ, hoj les ode te lašaren. ³ Džaha pal o rašaj, savo ode akor služinela, a pheneħa leske: ‚Adadžives phenav avri anglo RAJ, angle miro Del, hoj avlom andre phuv, savi la veraha diħa lav amare daden, hoj la amenge dela.‘ ⁴ Palis o rašaj lela o košaris andral tire vasta a thovela les anglo oltaris le RAJESKRO, tire Devleskro. ⁵ Palis pheneħa anglo RAJ: ‚Miro dad sas Aramejčanos, savo phirelas than thanestar a geħa andro Egipt frima manušenca. Ode dživelas sar cudzincos a pal o but berša lestar ačhiħa baro the zoralo narodos. ⁶ Ale o

Egiptana amenca namištes kerenas, trapinenas amen a ispidenas amen andre buči sar otroken. ⁷ Akor amen vičinahas ko RAJ, ko Del amare dadengro. Ov amen šunđa avri a dikhla amaro pharipen, amaro trapišagos the amari dukh. ⁸ Avke amen o RAJ odarik iła avri la bara zoraha the le nacirdle vasteha, le bare strašne znameñjenca the le zazrakenca. ⁹ Andā amen pre kada than a diña amenge kadi phuv – e phuv, kaj čulal o thud the o medos. ¹⁰ Vašoda akana andom o ešebno ulipen la phuvakro, so man diňal, RAJEJA. Palis thov o košaris anglo RAJ, angle tiro Del, a banduv anglo RAJ. ¹¹ Radisaluv tu the cali tiri famelija savore lačhipnastar, so tut diña o RAJ, tiro Del. Radisaluv jekhetane le Levitencā the le cudzincenca, save bešen maškar tumende.

¹² Sako berš deha e đesařina savorestar, so tuke barila pre mala, le RAJESKE, ale sako trito berš deha e đesařina savorestar le Levitenge, le cudzincenge, le šiotenge the le vdovenge, hoj te chan a te čalon andre tire fori. ¹³ Palis pheneha anglo RAJ, angle tiro Del: „Andom avri andral miro kher oda oddelimen chaben a diňom le Levitenge, le cudzincenge, le šiotenge the le vdovenge, avke sar mange prikazindal. Dolikerdom savoro, so prikazindal a pre nisoste na bisterdom. ¹⁴ Na chalom olestar, sar somas andro smutkos, ani na ilom nič olestar avri andral miro kher, sar somas nažužo, a na diňom oda sar obeta le mulenge. Šundom tut, RAJEJA, a kerdom savoro avke, sar prikazindal pal e đesařina. ¹⁵ Mangav tut, dikh tele andral o

ñebos andral tiro sveto than a požehñin tire manušen, le Izrael, the e phuv, kaj čulal o thud the o medos, odi phuv, so amen diñal, avke sar la veraha diñal lav amare daden.' "

O Izrael hino narodos le RAJESKRO

¹⁶ „Adadžives tuke, Izraelona, o RAJ, tiro Del, prikazinel te dolikerel kala zakoni the prikazañja. Doliker len a ker len cale tire jileha the cala tira dušaha. ¹⁷ Adadžives phendal, hoj o RAJ ela tiro Del a hoj phireha pal leskre droma, hoj dolikereha leskre zakoni the prikazañja a hoj les šuneha. ¹⁸ A the o RAJ adadžives phendā, hoj tumen avena leskre manuša, avke sar angloda diña lav. Avke tuke prikazinel, hoj te dolikeres savore leskre prikazañja. ¹⁹ O RAJ tutar kerela bareder upral savore narodi, so stvorinda. Chudeha e pačiv, e slava the o baro nav a aveha o sveto narodos le RAJESKE, tire Devleske, avke sar phendā.“

27

O bara pro leperiben

¹ O Mojžiš le izraelike vodcenca prikazinda le manušenge: „Dolikeren dojekh prikazis, so tumenge adadžives dav. ² Andre oda džives, sar predžana o pañi Jordan andre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, ačhaven tumenge bare bara a makhen len le vapnoha. ³ Pisinin pre lende savore lava kale zakonoskre, sar predžana prekal o Jordan andre phuv, so tumenge del o RAJ, tumaro Del, andre phuv, kaj čulal o thud the o medos, avke sar tumen diña lav o

RAJ, o Del tumare dadengro. ⁴ Sar predžana prekal o Jordan, ačhaven ola bara pro verchos Ebal, avke sar adadžives tumenge prikazinav, a makhen len le vapnoha. ⁵ Ode le RAJESKE, tumare Devleske, ačhaven oltaris le barendar, save na sas prikerde le trastune sersamoha. ⁶ Ole barendar ačhaven oltaris le RAJESKE, tumare Devleske, a anen leske upre o labarde obeti. ⁷ Obetinen mek the e smiromoskri obeta, hoj ode te chan a te radisaŀon anglo RAJ, tumaro Del. ⁸ Pro bara pisinen űukares a mištes savore lava le zakonoskre.“

⁹ Palis o Mojžiš the o levitska rašaja phende savore Izraelitenge: „Čhit a űun, Izraelona! Adadžives ačhilan o manuša le RAJESKRE, tumare Devleskre. ¹⁰ Vašoda űunen o hangos le RAJESKRO, tumare Devleskro a dolikeren leskre prikazaňja the o lava, so adadžives tumenge dav.“

O požehnaňje the o prekošiben

¹¹ Mek oda džives o Mojžiš prikazinda le manušenge: ¹² „Sar predžana o Jordan, akor pes mi ačhaven pro verchos Gerizim o izraelika kmeňi o űimeon, o Levi, o Juda, o Jisachar, o Jozef the o Benjamin pro požehnaňje. ¹³ A o kmeňi o Ruben, o Gad, o Ašer, o Zebulun, o Dan the o Naftali mi ačhen pro verchos Ebal pro prekošiben.“

O prekošibena

¹⁴ „O Leviti mi phenen zorale hangoha savore izraelike muršenge:

15 ‚Prekošlo hino oda, ko peske kerela vare-savi modla le kaštestar, le barestar abo le trastestar a počoral la lašarela; bo le RAJESKE oda džunglöl.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘

16 ‚Prekošlo hino oda, ko tele dikhel peskre dades the peskra da.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘

17 ‚Prekošlo hino oda, ko peske zalela e phuv avre dženeskri avke, hoj prethovela dureder peskri hrañica.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘

18 ‚Prekošlo hino oda, ko le kore manušes lidžala pal o nalačo drom.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘

19 ‚Prekošlo hino oda, ko previsarela o pravos le cudzincengro, le širotengro the le vdovengro.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘

20 ‚Prekošlo hino oda, ko pašlola le dadeskra romñaha, bo oleha kerel ladž peskre dadeske.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘

21 ‚Prekošlo hino oda, ko pašlola le džvirenca.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘

22 ‚Prekošlo hino oda, ko pašlola peskra pheñaha abo peskra ñevlastna pheñaha.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘

23 ‚Prekošlo hino oda, ko pašlola peskra sasaha.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘

24 ‚Prekošlo hino oda, ko počoral murdarela avre dženes.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘

²⁵ ‚Prekošlo hino oda, ko vaš o love murdarela le űevinne manušes.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘

²⁶ ‚Prekošlo hino oda, ko na dolikerela o lava kale zakonoskre a na dživela pal lende.‘

A savore manuša mi phenen: ‚Amen!‘ “

28

O požehnaűja

¹ „Izraelona, te čačes šuneha le RAJES, tire Devles, te dolikereha leskre prikazaűja, so tuke adadžives dav, a te dživeha pal lende, ov tut hazdela upral savore narodi pre phuv. ² Te šuneha o lava le RAJESKRE, tire Devleskre, avena pre tute savore kala požehnaűja a ačhena pre tute:

³ Požehűimen aveha andro foros a požehűimen aveha pre mała.

⁴ Požehűimen ena o čhave, so tutar ulona, požehűimen ela o ulipen tira phuvatar, o gurműora tire dobitkostar the o bakrore tire stadostar.

⁵ Požehűimen ela o zrnos andre tiro košaris a o chumer pre tiri tabla.

⁶ Požehűimen aveha, sar džaha andre, a požehűimen aveha, sar džaha avri.

⁷ O RAJ zűičinela tumare űeprijaťelen, sar pre tumende avena. Jekhe dromeha pre tumende avena, ale efa dromenca anglal tumende rozde-našena.

⁸ O RAJ prikazinela, hoj te aven požehűimen tumare chabeneskre skladi the savoro, sostar

pes chudena tumare vasta. Požehñinela tumen andre phuv, so tumen del.

⁹ Te dolikereha o prikazañja le RAJESKRE, tire Devleskre, a te phireha pal leskre droma, kerela tutar peskro sveto narodos, avke sar la veraha diña lav. ¹⁰ Palis savore narodi pre phuv dikhena, hoj tu sal vičimen pal o nav le RAJESKRO, a darana pes tutar. ¹¹ O RAJ tumen dela but lačhipen - požehñimen ena o čhave, so tumenge ulona, o ulipen tumara phuvatar the o gurumñora tumare dobitkostar andre odi phuv, so phenda la veraha tumare dadenge.

¹² Otkerela tumenge peskre ñeboskre skladi, hoj te bičhavel o brišind, kana kampel, a požehñinela savore tumare buča. Tu deha kečeñ avre naroden, ale tu na mušineha te lel kečeñ ñikastar. ¹³ O RAJ tutar kerela šero a na chvostos, aveha furt upre a šoha na aveha tele, te čačes šuneha savore prikazañja le RAJESKRE, tire Devleskre, so tuke adadžives dav, a dživeha pal lende. ¹⁴ Ma visar tut añi pre jekh sera añi pre aver ole lavender, so tuke adadžives prikazinav, hoj te na džas pal aver devla a te na služines lenge.“

O prekošibena

¹⁵ „Ale te na šuneha le RAJES, tire Devles, te na dolikereha leskre prikazañja, so tuke adadžives dav, a na dživeha pal lende, avena pre tute savore kala prekošibena:

¹⁶ Prekošlo aveha andro foros a prekošlo aveha pre maľa.

¹⁷ Prekošlo ela o zrnos andre tiro košaris a o chumer pre tiri tabla.

¹⁸ Prekošle ena o čhave, so tuke ulona, prekošlo ela o ulipen tira phuvatar, o gumňora tire dobitkostar the o bakrore tire stadostar.

¹⁹ Prekošlo aveha, sar džaha andre, a prekošlo aveha, sar džaha avri.

²⁰ O RAJ pre tumende bičhavela o prekošiben, e dar the e bibach andre savoreste, so kerena a sostar pes chudena tumare vasta, dži akor, medik tumen na khosela tele pal e phuv a medik tumen na zničinel vaš tumare nalače skutki, bo les omuklan. ²¹ O RAJ pre tumende domukela o meribnaskro nasvaliben, medik na merena avri andre odi phuv, so džan te zalel. ²² O RAJ tumen marela le nasvalibenenca, hoj šuvlona a ela tumen bare horučki; mukela pre tumende baro tačipen the šukiben; dela plesňa pro ulipen, hoj les te zničinel. Kada pes tumenge ačhela, medik na merena avri. ²³ Andral o ņebos na dela ņisavo brišind a tumari phuv ela ajsi zorali sar trast. ²⁴ O RAJ na dela pre phuv brišind, ale pošl the prachos, so pre tumende andral o ņebos avela dži akor, medik na avena zničimen.

²⁵ O RAJ domukela, hoj upral tumende te zvitazinen tumare ņeprijačela. Jekhe dromeha avena pre lende, ale ehta dromenca anglal lende rozdenašena. Sar dikhena aver narodi pre phuv, so pes tumenca ačhila, igen pes darana.

²⁶ Tumare mule ņeli čhana o ņeboskre čirikle the o džviri la phuvakre a ņiko len pašal na tradela avri. ²⁷ O RAJ pre tumende bičhavela o vredi,

ajse sar andro Egipt. Ela tumen ger pal cala tumare feli a chandžola tumen, ale na sastona olestar avri. ²⁸ O RAJ kerela, hoj te na aven paš e godi; kerela, hoj te aven kore the diline. ²⁹ Dživese hmatinena avke sar o kore manuša andro kalipen, so našti arakhen o drom. Na džala tumenge avri mištes nič, so kerena; aver tumen furt trapinena a občorarena tumen; ņiko tumenge na pomožinela.

³⁰ Aveha mangado la džuvlaha, ale aver dženo pašlola laha; ačhaveha o kher, ale na bešeha andre; sadzineha e viňica, ale na chaha latar o ulipen. ³¹ Angle tire jakha tuke murdarena la gurumňa, ale o mas latar na chaha; angle tire jakha tuke čorena le somaris, ale na dena tuke les pale. O ņeprijateľa tuke čorena o stados, ale na ela ņiko, ko tuke pomožindahas. ³² Dikheha pre oda, sar aver narodos lel tire čhaven the čhajen otrokenge. Užareha pre lende sako džives, ale nič oleha našti kereha. ³³ O manuša, saven na prindžarehas, chana o ulipen tira bučakro a tut na ela nič, ča igen baro pharipen calo dživipen. ³⁴ Ačheha dilino olestar, so dikheha pašal tute. ³⁵ O RAJ tut marela le vredenca pro khoča the pro pindre, le petendar dži o šero, ale našti olestar sastoha avri.

³⁶ O RAJ lidžala tut the tumare kralis andre cudzo phuv, kaj angloda na dživenas tumen aňi tumare phure dada. Ode služinena le kaštune the barune devlenge. ³⁷ O manuša andre ola phuva, kaj tumen tradela avri o RAJ, predarana olestar, so pes tumenge ačhila; avena lenge pre vistraha a on tumendar asana.

³⁸ Sadzineha but semenos pre mała, ale frima ulipen skideha, bo oda chana o maľakre grajora.

³⁹ Sadzineha o viñici a starinena tut pal lende, ale e mol lendar na pijeha aňi na skideha upre o hroznos, bo e viñica chana o kirme. ⁴⁰ O olivova stromi barola všadzik pre phuv, ale lengre olejoha tut na pomazineha, bo o olivi sig perena tele. ⁴¹ Ela tut čhave the čhaja, ale našavena len, bo ena zaile. ⁴² Pre savore tumare stromi the pro maľi ena o maľakre grajora.

⁴³ O cudzincos, savo bešel maškar tute, ela furt barvaleder the zoraleder, ale tu aveha čoreder a našaveha e zor. ⁴⁴ Ov tut dela kečeň, ale tu les na. Ov ela o šero a tu aveha o chvostos.

⁴⁵ Avena pre tumende savore kala prekošibena a ena tumenca, medik tumen na zničinel, bo na šundān le RAJES, tumare Devles, a na dolikerđan o zakoni the prikazaňja, so tumenge diňa.

⁴⁶ Ena pre tumende the pre tumare potomki pro furt sar znaemeňje the vistraha. ⁴⁷ Vašoda, hoj na služinenas cale jileha the radišagoha le RAJESKE, tumare Devleske, sar tumen sas savoro, ⁴⁸ služinena bokhale the smedna tumare ňeprijatelenge, saven pre tumende bičhavela o RAJ. Avena čore a na ela tumen, so te urel. O RAJ kerela, hoj te cerpinen tel e phari buči*, medik tumen na zničinel.

⁴⁹ O RAJ pre tumende anela le narodos pal o agor la phuvakro; sar orlos prilēcinela oda narodos a na achaluveha leskri čhib. ⁵⁰ Oda narodos ela bijileskro a na sajinela aňi le phure

---

* **28:48** 28,48 E hebrejiko čhib: thovela tumenge o trastuno jarmos pre meň

manušen aňi le cikne čhavoren. ⁵¹ Chala tumaro dobitkos the tumaro ulipen, medik tumen na zničinel. Na mukela tumenge aňi zrnos, aňi mol, aňi olejos, aňi gurumňen, aňi bakren, medik na merena bokhatar. ⁵² Džala pre dojekh foros andre tumari phuv, so tumenge diňa o RAJ, tumaro Del. Rozačhavela pes pašal savore fori, medik lenge na perena tele o bare the zorale muri, pre save tumen mukenas.

⁵³ Sar tumare ňeprijateľa ena rozačhade pašal tumare fori, tumen avena ajse bokhale, hoj čhana oda so tumendar ulila - o mas tumare čhavengro the tumare čhajengro, saven tumenge diňa o RAJ, tumaro Del. ⁵⁴⁻⁵⁵ Mek the o nekkovleder a nekrajikaneder murš maškar tumende chala peskre čhavengro mas a ela ajso skupo, hoj na dela te chal aňi peskre phrales aňi peskra romňa, sava kamel, aňi peskre čhaven, so leske mek ačhena te dživel. Na ela nič aver te chal andre oda pharipen, sar tumen o ňeprijatelis phandela andre, akor sar pes rozthovela pašal tumare fori. ⁵⁶ Mek the odi nekcitliveder the nekkiňešneder džuvli maškar tumende, so sas ajsi citlivo the kiňešno, hoj aňi o pindro na mušinelas te thovel pre phuv, ela ajsi skupo ke peskro rom, saves kamel, ko čhavo, abo ke čhaj, ⁵⁷ hoj chala počoral peskre čhavores, savo lake mekča ulola, a the e poscilka - a na dela len nič olestar te chal. Bo na ela nič aver te chal andre oda pharipen, sar tumen o ňeprijatelis phandela andre, akor sar pes rozthovela pašal tumare fori.

⁵⁸ Te na dolikerena a na dživena pal kala lava, so hine pisimen andre kada zvitkos, a te na

darana kale slavne the užasne navestar, le RA-JESKRE, tumare Devleskre, navestar, ⁵⁹ o RAJ pre tumende the pre tumare potomki domukela bare rani, bare pohromi, so likerena but, the meribnaskre nasvalibena, so pes na dena te sastarel avri. ⁶⁰ Anela pre tumende pale o nasvalibena, so predžidilan andro Egipt a ačhena pre tumende furt. ⁶¹ O RAJ pre tumende bičhavela všelijaka nasvalibena the pohromi, pal save pes aňi na pisinel andre kada zvitkos le zakonoskro, medik tumen na zňičinela. ⁶² Ačhena igen frima, kajte sanas ajci sar o čercheňa pro ňebos, bo na šunenenas le RAJES, tumare Devles. ⁶³ Avke sar radisalolas o RAJ, sar tumenge kerelas o lačhipen a rozmnožinelas tumen, avke akana radisalola, sar tumen zňičinela a murdarela avri. Avena avricirdle andral e phuv, so džan te zalel.

⁶⁴ Akor tumen o RAJ roztradela maškar savore narodi pre phuv, jekhe agorestar dži pre aver. Ode služinena le kaštune the le barune devlenge, saven na prindžarenas tumen aňi tumare dada. ⁶⁵ Ale aňi maškar ola narodi tumen na ela smirom, aňi tumare pindre peske na arakhena than te odpočovinel. O RAJ tumen dela o pharipen andro jilo, o strapimen jakha the e duša bi e nađej. ⁶⁶ Tumaro dživipen figinela ča pro bal; rat-džives dživena andre bari dar, hoj našavena o dživipen. ⁶⁷ Vaš odi dar andre tumare jile the vaš oda, so dikhena pro jakha, tosara phenena: ‚Te imar ulahas rat!‘ a rači phenena: ‚Te imar ulahas tosara!‘ ⁶⁸ O RAJ tumen bičhavela pale andro Egipt pro lođi, kajte phendom, hoj imar ode na džana. Ode tumen

korkore bikenena tumare nepřijateľenge sar o otroka, ale ňiko tumen na cinela.“

⁶⁹ Kala hine o lava la zmluvakre, so o RAJ prikazindā le Mojžišoske, hoj te phandel le Izraelitencā andro Moab, mek paš odi zmluva, so lenca phandlā pro verchos Choreb.

29

O RAJ pale phandel e zmluva le Izraelitencā

¹ O Mojžiš zvičindā savore Izraeliten a phendā:

„Tumen pre tumare jakha dikhlan savoro, so kerđā o RAJ, tumaro Del, andro Egipt le Faraonoske, savore Egiptanenge the calā lengra phuvake.

² Dikhlan ola bare rani, ola zazraki the ola phare skuški, so kerđā o RAJ andro Egipt. ³ Ale dži adadžives tumen o RAJ na diňa jilo, so achalol, aňi jakha, so dikhen, aňi kana, so šunen.

⁴ Sar tumen lidžavas saranda (40) berš pal e pušta, na čhingerisalile pre tumende o gada aňi o sandalki pre tumare pindre. ⁵ Na chanas maro a na pijenas mol aňi aver pijiben, ale o RAJ tumen delas o chaben, hoj te prindžaren, hoj ov hino RAJ, tumaro Del*.

⁶ Sar avlam pre kada than, muklā pes pre amende pro mariben o chešboňiko kralis Sichon the o bašaňiko kralis Og, ale amen upral lende zvitazindam. ⁷ Zailam lengri phuv a diňam la andro đedictvos le kmeňoske Ruben, le kmeňoske Gad the le jepaš kmeňoske Menaše.

* **29:5** 29,5 E hebrejiko čhib: me som o RAJ, tumaro Del

⁸ Dolikeren o lava kala zmluvakre a dživen pal oda, hoj tumenge te avel avri savoro, so kerena. ⁹ Tumen savoredžene ačhen adadžives anglo RAJ, angle tumaro Del: tumare vodci the o uradníka, savore murša le Izraeloskre, ¹⁰ tumare čhave, tumare romńija a the o cudzinci, save bešen maškar tumende, save tumenge čhingeren o kašta a hordinen o pańi. ¹¹ Tumen kade akana ačhen vašoda, hoj le RAJEHA, tumare Devleha, te aven andre zmluva, so adadžives tumenca phandel la veraha. ¹² O RAJ tumen pale ačhavela sar peskre manušen a ov ela tumaro Del, sar dińa lav a ińa vera tumare dadenge: le Abrahamoske, le Izakoske the le Jakoboske. ¹³ Ale kadi zmluva na phandel la veraha ča tumenca, ¹⁴ so adadžives ačhen anglo RAJ, angle amaro Del, ale the olenca, ko kade adadžives amenca nane.

¹⁵ Tumen džanen, sar bešahas andro Egipt a sar predžahas o phuva avre narodengre. ¹⁶ Dikhńan ode lengre džungale veci the lengre kaštune, barune, somnakune the rupune modlen. ¹⁷ Dodikhen pre oda, hoj maškar tumende te na el nisavo murš ańi džuvńi ańi famelija ańi kmeńos, so pes visarel le RAJESTAR, tumare Devlestar, avke, hoj džal te služinel le devlengre andral ola narodi. Te na el maškar tumende ajsko koreńis, so anel o jedos the o kirkiben.

¹⁸ Šaj pes ačhel, hoj vareko šunela kala lava pal o prekošiben, ale phenela peske: ‚Nič pes mange na ačhela. Dživava avke, sar kamav. Se jednakones doperela o švižo the o šuko stromos.‘

¹⁹ Ajse muršeske o RAJ na kamela te odmukel, bo leskri choli pre leste igen labola. O RAJ pre leste domukela savoro prekošiben, so hin pisimen andre kada zvitkos, a khosela tele leskro nav pal e phuv. ²⁰ O RAJ les kidela avri savore izraelike kmeñendar pre leskri skaza pal ola prekošibena la zmluvakre, so hine pisimen andro zvitkos kale zakonoskro.

²¹ Tumare potomki, save avena pal tumende, the o cudzinci, save avena dural andral aver phuv, dikhena kala pohromi the nasvalibena, save o RAJ bičhađa pre tumari phuv. ²² Cali phuv ela zlabardī la siraha a zaučhardī le loneha. Na sadzinela pes ode nič, na ulola ode nič aňi ode na barola čar. Tumari phuv ela sar o fori Sodoma the Gomora, Adma the Cebojim, save o RAJ zničinda andre peskri bari choli. ²³ Akor savore narodi phučena: ‚Soske oda kerđa o RAJ kala phuvake? Soske kadi bari choli?‘

²⁴ Aver odphenena: ‚Vašoda, bo na dolikerde e zmluva le RAJESKRI, le Devleskri lengre dadengri – e zmluva, so lenca phandla akor, sar len ila avri andral o Egipt. ²⁵ Visarde pes het le RAJESTAR a gele te služinel a te bandol avre devlenge, saven na prindžarenas a saven lenge zakazinda te lašarel. ²⁶ Vašoda o RAJ cholisalila pre kadi phuv a domukla pre late savore prekošibena, so hine pisimen andre kada zvitkos. ²⁷ O RAJ igen cholisalila a andre peskri bari choli len cirdña avri andral lengri phuv a tradla len avri andre aver phuv, kaj hine dži adadžives.‘

²⁸ O garude veci hine le RAJESKRE, amare Devleskre, ale o zjavimen veci hine amare the

amare čhavengre pro furt, hoj te dolikeras savore lava kale zakonoskre.“

30

Te pes o Izraeliti visarena pale ko RAJ

¹ „Sar pre tumende avena savore kala požehnaŋja the prekošibena, pal save tumenge phendom, a te tumenge len lena andro jilo, sar dživena maškar o narodi, kaj tumen tradela avri o RAJ, tumaro Del, ² a te tumen the tumare potomki avena pale ko RAJ, ke tumaro Del, a te cale jileha the caľa dušaha dolikerena leskre prikazi, so adadžives tumenge dav, ³ akor o RAJ, tumaro Del, anela pale tumare zaile manušen a ela ke tumende jileskro. Skidela tumen upre andral savore narodi, kaj tumen tradľa avri. ⁴ Kajte ulanas avritradle dži pre aver agor la phuvake, o RAJ, tumaro Del, tumen odarik skidela upre a anela pale. ⁵ Anela tumen andre odi phuv, so zaile tumare dada. Tumen la zalena a ov tumenge presikavela o lačhipen a kerela tumendar buter, sar sas tumare dada. ⁶ O RAJ, tumaro Del, obrezinela tumare jile the o jile tumare potomkengre, hoj les te kamen cale jileha the caľa dušaha a avke te dživen. ⁷ Akor o RAJ domukela ola prekošibena pre tumare ňeprijaťela, save tumen našťi avri ačhen a džan pre tumende. ⁸ Palis tumen pale šunena le RAJES a dolikerena savore leskre prikazaŋja, so tumenge adadžives dav. ⁹ O RAJ, tumaro Del, igen požehňinela savoro, so kerena tumare vastenca. Požehňimen ena o čhave, so tumenge

uľona, poŕehňimen ela o ulipen tumara phuvakro, o gurumňora tumare dobitkostar the o bakrore tumare stadostar. Le RAJES tumendar ela pale o radišagos a kerela, hoj tumenge te avel savoro avri, avke sar les sas radišagos tumare dadendar, ¹⁰ te les ŕunena a te dolikerena leskre prikazaňja the o lava, so hin pisimen andre kada zvitkos le zakonoskro, a te tumen visarena ko RAJ, tumaro Del, cale jileha the caľa dušaha.“

Te kidel peske avri o dživipen abo o meriben

¹¹ „Kada prikazis, so tumenge adadžives dav, nane phares te achalol aňi te ŕunel. ¹² Nane dži andro ŕebos, hoj te phučen: ‚Ko džala upre andro ŕebos te anel les tele a te phenel amenge, hoj les te dolikeras?‘ ¹³ Nane aňi dži pre oki sera le moroskri, hoj te phučen: ‚Ko predžala o moros, hoj les te anel a te phenel amenge, hoj les te dolikeras?‘ ¹⁴ Se oda lav hino igen pašes, hino andre tumare muja the andre tumare jile, hoj les te dolikeren.

¹⁵ ŕunen! Adadžives tumenge ŕaj kiden avri, so kamen: o dživipen abo o meriben; o lačhipen abo o nalačhipen. ¹⁶ Te dolikerena o prikazaňja le RAJESKRE, tumare Devleskre, so tumenge adadžives dav, te les kamena a te ŕunena a dolikerena savore leskre zakoni, akor dživena a ačhela tumendar baro narodos. A o RAJ, tumaro Del, tumen poŕehňinela andre phuv, savi džan te zalel.

¹⁷ Ale te tumen andro jile visarena a te na ŕunena, te tumen dena varekaske te odcirdel, te lašarena avre devlen a te lenge sluŕinena,

18 akor tumenge adadžives phenav, hoj avena zničimen. Na dživena but andre odi phuv, savi džan te zalel, sar predžana prekal o Jordan.

19 Adadžives mange vičinav o ņebos the e phuv sar švedken, hoj tumenge diňom te kidel peske avri, so kamen: o dživipen abo o meriben; o požehnaňje abo o prekošiben. Vašoda tumenge kiden avri o dživipen, hoj tumen the tumare potomki te dživen. 20 Kamen le RAJES, tumare Devles, šunen leskro hangos a likerem tumen lestar, bo o RAJ hino tumaro dživipen a dela tumen but berša andre phuv, pal savi diňa lav la veraha tumare daden le Abraham, le Izak the le Jakob.“

31

O Jozua ačhado vodcaske pal o Mojžiš

1 Palis o Mojžiš geľa a phendă kala lava savore Izraelitenge. 2 Phendă lenge: „Adadžives mange hin šel the biš (120) berš. Imar našti avav tumaro vodcas a o RAJ mange phendă, hoj na predžava prekal o Jordan. 3 O RAJ, tumaro Del, džala anglal tumende. Zničinelă kale naroden angle tumende a tumen zalena lengri phuv. O Jozua predžala prekal o Jordan anglal tumende, avke sar phendă o RAJ. 4 O RAJ lenca kerela avke, sar kerďa le amorejike kraľenca le Sichonoha the le Ogoha, saven zničindă lengre phuvenca. 5 Delă tumenge upral lende te zviťazinel a tumen lenca mušinen te kerel pal oda prikazis, so tumen diňom. 6 Aven zorale, ma daran tumen lendar a ma izdran, bo o RAJ, tumaro Del, korkoro

džal tumenca. Na omukela tumen a na džala tumendar het.“

⁷ O Mojžiš vičinda le Jozuas a anglal savore Izraeliti leske phenda: „Av zoralo a ma dara tut, bo tu lidžaha kale manušen andre phuv, pal savi o RAJ diňa lav la veraha lengre phure daden. Tu lenge la deha andro dedictvos. ⁸ O RAJ korkoro džala anglal tu a ela tuha. Na omukela tut a na džala tutar het. Ma dara tut aňi ma izdra.“

Te genel pes o zakonos sako eftato berš

⁹ Avke o Mojžiš pisinda kada zakonos le Devleskro a diňa les le levitske rašajenge, save lidžanas e archa le RAJESKRA zmluvakri, the savore izraelike vodcenge. ¹⁰ O Mojžiš lengre prikazinda: „Pregenen kada zakonos sako eftato berš, pro koňec ole beršeskro, sar ela o inepos le Stankengro, andre oda berš, so hin dino pre oda, hoj pes te odmukel o kečeňiben. ¹¹ Pregenena les, hoj les te šunen savore manuša andral o Izrael, sar pes avena te sikavel anglo RAJ, angle peskro Del, pre oda than, so peske kidela avri. ¹² Zvičinen savore manušen – le muršen, le romňijen, le čhaven the le cudzincen, save bešen andre tumare fori –, hoj te šunen a te siklon te del pačiv le RAJES, tumare Devles, a hoj te dolikeren pačivalones leskre prikazaňja the zakoni. ¹³ The lengre čhave, save oda zakonos na prindžarenas, mi šunen a mi siklon te del pačiv le RAJES, tumare Devles, medik dživena andre phuv, so zalena, sar predžana prekal o Jordan.“

Le Devleskre posledna prikazi le Mojžišoske

¹⁴ O RAJ phenda le Mojžišoske: „Dikh, imar avel tiro časos te džal het pal kadi phuv. Vičin le Jozuas a aven andro Svetostankos, hoj les te ačhavav vodcaske.“ Avke o Mojžiš the o Jozua gele andro Svetostankos. ¹⁵ A ode pes lenge sikada o RAJ andre chmarakro slupos, so ačhelas paš o vudar le Svetostankoskro.

¹⁶ O RAJ phenda le Mojžišoske: „Tu mereha a džaha paš tire phure dada, ale kala manuša na ena pačivale a na dolikerena e zmluva, so lenca phandlóm. Visarena pes mandar a lašarena le devlen andral odi phuv, kaj džan.

¹⁷ Andre oda džives pre lende cholisaluvava, omukava len a garuvava angle lende miro muj. Ena zničimen, bo pre lende avena but pohromi the pharipena. Pašis peske phenena: ‚Kala pohromi pre amende avle, bo maškar amende nane amaro Del.‘ ¹⁸ Andre oda džives lenge garuvava miro muj vaš oda savoro nalačhipen, so kerde, sar chudle te lašarel avre devlen.

¹⁹ Akana tumenge pisinen andre kadi gili. Sikav la le Izraeliten te gilavel a thov la andre lengre muja, hoj mange te avel kadi gili sar svedctvos pre lende. ²⁰ Lidžava len andre odi phuv, kaj čuľal o thud the o medos, pal savi la veraha diňom lav lengre daden. Ode chana, a sar imar čalona a thulona, visarena pes mandar het a lašarena avre devlen; odčhivena man a prephagena miri zmluva. ²¹ Sar avena pro Izraeliti savore kala pohromi the pharipena, kadi gili ela sar švedkos pre lende, bo na našlola andral o muja lengre potomkengre. Džanav, so gondolinen a so kamen adadžives te kerel, mek

angloda, sar len lidžava andre odi phuv, pal savi len diňom lav la veraha.“

²² Mek andre oda džives pisinda o Mojžiš kadi gili a sikađa la te gilavel le Izraeliten.

²³ O RAJ prikazinda le Jozuaske, le Nunoskre čhaske: „Av zoralo a ma dara tut nisostar, bo le Izraeliten aneha andre phuv, pal savi len diňom lav, a me avava tuha!“

²⁴ Sar o Mojžiš pisinda savore lava kale zakonoskre andro zvitkos, ²⁵ prikazinda le Levitenge, save lidžan e archa le RAJESKRA zmluvakri: ²⁶ „Len kada zvitkos le zakonoskro a thoven les paš e archa le RAJESKRA, tumare Devleskra, zmluvakri, hoj ode te el sar švedkos pre tumende. ²⁷ Bo džanav mištes, hoj tumen na kamen te šunel a vzburinen tumen. Te tumen imar akana vzburinen le RAJESKE, sar mek dživav a som maškar tumende; so ela akor, sar merava! ²⁸ Anen angle mande savore kmeňengre vodcen the tumare spravcen. Kamav angle lende te vakarel kala lava, hoj pre lende sar švedken te vičinav o ņebos the e phuv. ²⁹ Bo džanav, hoj tumen pal miro meriben kerena o nalače veci a džana le dromestar, pal savo tumenge prikazindom te džal. A pal varesavo časos pre tumende avela e pohroma, bo kerena oda, so hin nalačo andro jakha le RAJESKRE, a avke les choľarena.“

³⁰ A o Mojžiš savore lava kala gilakre phenda savore Izraelitenge.

32

Le Mojžišoskri gili

- 1 „Šun, ňebona, so vakerava;
 šun, phuviye, o lava andral miro muj.
- 2 Mi perel miro sikaviben sar o brišind,
 miro vakeriben mi čuľal sar e rosa,
 sar o cicho brišind pre nevi čar,
 sar o kapki pro terne rastlini.
- 3 Me vakerav pal o nav le RAJESKRO;
 bararen amare Devles!
- 4 Ov hino e Skala, leskri buči hiňi dokonalo.
 Savore leskre droma hine čače.
 O Del hino pačivalo, na kerel nič namištes,
 hino čačipnaskro the lačo.
- 5 Ale leskre čhave nane verna, visarde pes lestar,
 o pokoleňje binošno the previsardo.
- 6 Kada den pale le RAJESKE,
 manušale diline the nagodaver?
 Nane ov tumaro Dad, tumaro Stvoriteľis,
 savo tumendar kerďa zoralo narodos?
- 7 Leperen tumenge pre ola čirlatune dživesa,
 gondolinen pre ola berša, so sas varekana.
 Phučen tumare dadendar a on tumenge
 phenena,
 phučen tumare phureNDAR a on tumenge
 dena te džanel,
- 8 kana o Nekbareder RAJ rozďelinelas le nardo-
 denge
 e phuv andro đedictvos
 a diňa savore manušen than, kaj te bešen,
 pal oda, keci hin manuša*.

---

* 32:8 32,8 E hebrejiko čhib: o čhave le Devleskre

9 Ale le Jakoboskre potomken peske kidňa avri sar peskre manušen.

10 Arakhľa len pre omukli phuv,
pre pušta, kaj nane nič.
Starinelas pes pal lende,
chraňinelas len sar e zreňica andre peskri jakh.

11 Sar o orlos chraňinel peskro hňizdos a sikavel peskre ciknen te lecinel, a sar rozcirdel o kridli, hoj len te zachudel pro dumo,
hoj te na peren,

12 avke the o RAJ korkoro lidžalas peskre manušen,
na pomožinda leske nisavo aver del.

13 Anda len pre brehengri phuv,
delas len te chal oda, so barol pre maľa,
o medos andral o skali,
the olejos andral o olivova stromi, so baronas pre baruňi phuv.

14 Lengre gurumňa the kozi denas but thud;
sas len nekfeder bakre the kozi, gurumňa andral o Bašan;
chanas o nekfeder zrnos a pijenas e mol le hroznoskri.

15 O Ješurun[†] barvaliľa,
ale ačhiľa zoralejileskro,
thuliľa a čalardľa pes avri.
Omukľa le Devles, peskre Stvoritelis,

[†] 32:15 32,15 Oda hin o Izrael.

- tele dikhla e Skala, peskre zorale Spasiťelis.
- 16 Le avre devlenca kerenas, hoj te žjarlinel;
peskre nalačhipnaha les cholarenas.
- 17 Na obetinas le Devleske, ale le demonenge
– le devleng, saven angloda na
prindžarenas,
le neve devleng, savendar lengre dada na
daranas.
- 18 Bisterde pre peskri Skala, savi len anda pro
svetoš;
omukle peskre Devles, savo len diňa o
dživipen.
- 19 Sar oda o RAJ dikhla, cholisalila
a odčida pestar peskre čhaven the čhajen.
- 20 Phenda: ,Imar lenge na pomožinava;
dikhava, so pes lenca ačhela,
bo hine o previsardo pokoleňje,
o čhave, save nane verna.
- 21 Peskre modlenca man cholarde,
provokinas man peskre devlenca, so na
mon nič,
vašoda the me len cholarava avre narodoha,
provokinava len le manušenca, so na mon
nič.
- 22 Miri choli rozlabola sar jag
a džala tele dži pro than le mulengro;
chala e phuv the lakro ulipen,
zlabarela the o zakladi le verchengre.
- 23 Mukava pre lende e pohroma pal e pohroma
a livinava pre lende savore mire šipi.
- 24 Merena bokhatar

- a murdalona la horučkatar the le merib-
naskre nasvalibnastar.
Mukava pre lende le dzive džviren
the le jedovate sapen, so len danderena.
- 25 Avri lenge e šablá lela le čhaven;
andro khera len ela bari dar;
o terne murša the o terne džuvľa merena,
aňi o cikne čhavore aňi o phure na
predživena.
- 26 Phendom, hoj len rozčivava
a ňiko peske pre lende na leperela,
- 27 ale daravas man olestar,
so phendehas tire ňeprijateľa:
„Oda amen zviťazindam upral o Izrael,
o RAJ oda na kerda.“
- 28 O Izrael hino narodos bi e godi,
nane les ňisavo godaveripen.
- 29 Te ulahas godaver, achalilahas
a sprindžardahas, kaj džal lengro drom.
- 30 Sar šaj džal jekh ňeprijateľsko slugadis pro
ezeros le Izraeloskre?
Abo sar šaj zatraden duj džene lendar amare
deš ezeren?
- Ča te len omukľahas lengri Skala
a o RAJ len diňahas andre lengre vasta.
- 31 Lengri skala hiňi slabo, nane sar amari Skala,
the o ňeprijateľa oda šaj dikhen.
- 32 Lengre ňeprijateľa hine sar e Sodoma the sar
e Gomora,
sar e viňica, so anel o kirko the jedovato
hroznos.
- 33 Lengri mol hiňi jedos le sapestar.

34 O RAJ na bisterela, so o ņeprijateľa kerde;
ov užarel pre peskro časos, hoj len te marel.

35 Miri pomsta the miro trestos pes sikavela;
poddžala lenge o pindro.

Lengro džives la pohromakro hino pašes;
sig pre lende avel oda, so kamel te avel.

36 O RAJ zachraņinela peskre manušen,
peskre služobņikenge presikavela o
jileskeriben,

sar dikhela, hoj na birinen,
a na ačhiľa ņiko, aņi otrokos aņi slobodno.

37 Phenela: ‚Kaj hine lengre devla?

Kaj hiņi e skala, pre savi pes mukenas?

38 Kaj hine o devla, so chanas le obetengro žiros
a pijenas o molakre obeti?

Akana mi aven a mi pomožinen tumenge,
mi en tumaro štitos!

39 Dikhen akana, hoj ča me korkoro som Del a
aver nane.

Me dav o dživipen the o meriben, me
dukhavav the sasťarav.

ņiko naštĭ lel ņikas avri andral mire vasta.

40 Avke sar me som o džido Del,

hazdav ko ņebos miro vast a lav vera:

41 Ostrarava miri blišťaco šabľa
a sudzinava laha;

pomstĭnava man mire ņeprijateľenge

a potrestĭnava olen, ko man naštĭ avri ačhen.

42 Mire šipi mačona le ratestar,

ole džženengre ratestar, ko sas murdarde the
zaile;

miri šabľa chala o mas

a odčhinela o šere lengre vodcenge.’

⁴³ Tumen narodale, radisaŕon leskre manušenca, se o RAJ pomstīnela o rat peskre služobnikengro, počinela pale le ņeprijatelenge a peskri phuv the manušen obžužarela le binostar.“

⁴⁴ Palis o Mojžiš le Jozuaha, le Nunoskre čhaha, avla anglo manuša a phenda lenge o lava kala gilakre.

O Del vakereŕ pal o meriben le Mojžišoskro

⁴⁵ Sar o Mojžiš dovakerda savore kala lava le Izraelitenge, ⁴⁶ phenda: „Len tumenge andro jilo savore kala lava, savenca tumenge adadžives dovakerav, a prikazinen len tumare čhavage, hoj len te dolikeren a te dživen pal lende. ⁴⁷ Kala lava nane ča ajse chocsave lava – hine tumaro dživipen! Te len šunena, dživena but andre odi phuv, so džan te zalel, sar predžana prekal o paŕi Jordan.“

⁴⁸ Mek andre oda džives phenda o RAJ le Mojžišoske: ⁴⁹ „Dža andro verchi Abarim a dža upre pro verchos Nebo andre phuv Moab, khatar dičhol o Jericho, a dikh e phuv Kanaan, so dav le Izraelitenge, hoj te el lengri. ⁵⁰ Pre oda verchos mereha a džaha paš tire phure dada, avke sar muŕa tiro phral o Aron pro verchos Hor a geŕa paš peskre phure dada, ⁵¹ bo mange na sanas pačivale anglal o Izraeliti paš o paŕi Meriba paš o Kadeš pre pušta Sin. Vašoda, hoj man na diŕan pačiv anglal o Izraeliti sar Svetes, ⁵² na džaha

andre odi phuv, so dav le Izraeliten, ale dikheha la ča dural.“

33

O Mojžiš žehñinel le Izraelitenge

¹ Kada hin o požehnañje, saveha o Mojžiš, le Devleskro murš, požehñinda le Izraeliten anglal peskro meriben:

² „O RAJ avla pal o verchos Sinaj,
zažjarinda lenge andral o Seir,
švicinda le verchostar Paran.
Avla peskre svete ezera ezerenca
a pal leskri čači sera labolas e jag.

³ O RAJ kamel peskre manušen
a savore sveta hine andre leskre vasta.
Bandon tele angle leskre pindre
a prilen leskre lava.

⁴ O Mojžiš amenge diña o zakonos,
o đedictvos prekal o zhromažđeñje le Jakobskro.

⁵ O RAJ ačhiła kraliske upral o Ješurun*,
sar pes zgele leskre vodci the o kmeñi.“

⁶ Pal o kmeños Ruben o Mojžiš phenda:
„Mi dživel o Ruben, te na merel avri,
ale mi aven leskre manuša frima.“

⁷ Pal o kmeños Juda phenda:
„RAJEJA! Šun avri o mangipen le Judaskro,
an les pale paš okla kmeñi.
Zoralar les andro mariben, RAJEJA,
pomožin leske leskre ñeprijaťelencia!“

---

* **33:5** 33,5 Oda hin o Izrael.

8 Pal o kmeňos Levi phendā:
 „RAJEJA, sikav tiri voľa prekal o losi Urim the
     Tumim
     tire pačivale služobňikoske;
 tu les skušinehas paš e Massa
     a kerehas tut leha paš o paňi Meriba.
 9 Sikadā tuke bareder pačiv
     sar peskre dadeske the peskra dake,
 bareder pačiv
     sar peskre phralenge abo peskre čhavage.
 Šunelas tire prikazi,
     dolikerelas tiri zmluva.
 10 Tire manušen sikavela,
     hoj te dolikeren tiro zakonos;
     pre tiro oltaris anela o obeti.
 11 RAJEJA, de les zor
     a mi avel tuke pre dzeka leskri buči!
 Zňičin leskre ňeprijateľen,
     hoj imar pale te na ušten!“

12 Pal o kmeňos Benjamin phendā:
 „Kada hin o kmeňos, saves o RAJ kamel a
     chraňinel;
     stražinel les calo džives,
     bešel maškar leskre brehi.“

13 Pal o kmeňos Jozef phendā:
 „Mi požehňinel o RAJ leskri phuv
     la rosaha andral o ňebos upral
     the le paňeha andral e phuv telal,
 14 le nekfeder ulipnaha le khamestar,
     le barvale plodenca čhon pre čhoneste;
 15 mi el lengre phurikane verchi zaučharde

le nekláčheder ovocenca.

16 Mi pherdžarel pes leskri phuv savoreha, so hin lačho;

mi el požehñimen le lačhipnaha le RAJES-TAR,

savo vakerđa andral o jagalo krakos.

Mi bešel kada požehnañje pro šero le Joze-foskro,

pro vodcas maškar peskre phrala.

17 O Jozef andre peskro šukariben hino ajs o sar o ešebno bikos,

hin les rohi sar le dzive bivolos.

Ola rohi hine o ezera manuša andro Menaše a o deš ezera andro Efrajim;

lenca predžubanela le naroden

a ispidela len dži pro agor la phuvakro.“

18 Pal o kmeños Zebulun phenda:

„Radisaľuv, Zebulunona, pre tire droma;

radisaľuv, Jisacharona, andre tire stani!

19 Le manušen zvičinenena pro verchos,

ode anena o čačipnaskre obeti.

O barvalipen len ela andral o moros

a o pokladi kidena avri telal e pošl.“

20 Pal o kmeños Gad phenda:

„Mi el lašardo o RAJ, savo kerđa bareder leskri phuv.

O Gad užarel sar o ľevos,

hoj te odčhinel o vast abo o šero.

21 Ile peske nekfeder than la phuvatar;

chudle o kotor le vodcengro.

Dolikerenas o prikazi the o zakoni le RAJESKRE, sar sas zgele o vodci le Izraeloskre.“

- 22 Pal o kmeňos Dan phenda:
„O Dan hino sar o terno ľevos,
savo chuĉel andral o Bašan.“
- 23 Pal o kmeňos Naftali phenda:
„O Naftali pes ĉalarel le RAJESKRE laĉhipnaha,
le RAJESKRO poŹehnaňje hino barvales pre
leste.
Ov zalel e phuv pro juhos le morostar†.“
- 24 Pal o kmeňos AŹer phenda:
„Mi el poŹehňimen o AŹer buter okle
kmeňendar,
mi el les nekbuter paĉiv le phralendar!
Mi el les aĵci olivovo olejos, hoj peske andre
Źaj moĉinel o pindre!
- 25 Leskre fori mi en chraňimen le trastune
branenca;
mi dŹivel furt andro smirom.“
- 26 „Nane ņiko ajsa sar o Del le JeŹurunoskro:
Pal o ņebos siĉarel, hoj tuke te pomoŹinel,
pro chmari pes ľidŹal andre peskri slava.
- 27 O Del, so dŹivel pro furt, hin tiro than pro
garuĉipen
a ľikerel tut pre peskre veĉna vasta.
Tradela tutar tire ņeprijaťelen
a phenela tuke, hoj len te zňiĉines.
- 28 Le Jakoboskre potomki dŹiven andro smirom
andre phuv, kaj hin pherdo zrnos the mol,
kaj e rosa andral o ņebos zauĉarel e phuv.
- 29 Bachtalo sal, Izraelona!

---

† 33:23 33,23 Oda hin o Galilejsko moros.

Ko hin ajso, sar sal tu –
 o narodos zachrañimen le RAJESTAR?
 Ov hino tiro štišos, so tut chrañinela;
 tiri slavno šabla, so tuke dela te zviťazinel.
 Tire ñeprijateľa pes angle tute pokorinena,
 ale tu lenge uštareha pre meň.“

34

Le Mojžišoskro meriben

¹ Palis o Mojžiš džalas andral e moabiko rovina upre pro verchos Nebo, dži pro verchos Pisga, khatar dičhol o Jericho. Odarik leske o RAJ sikada cali phuv le Gileadostar dži o Dan, ² cali phuv le Naftaliskri, e phuv le Efrajimoskri, e phuv le Menašeskri the cali phuv le Judaskri dži paš o Stredozemno moros, ³ e pušťa Negev, the e dolina le Coarostar dži paš o Jericho, le palmengro foros. ⁴ O RAJ leske phendã: „Kadi phuv hiñi odi, pal savi diñom lav la veraha le Abraham, le Izak the le Jakob, hoj la dava lengre potomkenge. Domuklõm tuke, hoj la te dikhes, ale na džaha andre.“

⁵ Palis ode andro Moab o Mojžiš, o služobñikos le RAJESKRO, muľa, avke sar phendã o RAJ. ⁶ Sas parundo andre dolina paš o foros Bet-Peor andro Moab. Ale dži adadžives ñiko na džanel, kaj hino leskro hrobos. ⁷ Le Mojžišoske sas 120 berš, sar muľa. Leskri zor les na omukla a o jakha leske na slabisalile. ⁸ O Izraeliti pal o Mojžiš pre moabiko rovina rovenas tranda (30) džives, medik na pregeľa o roviben the o smutkos pal leste.

⁹ O Jozua, o čhavo le Nunoskro, sas igen godaver, bo o Mojžiš pre leste thođa o vasta. O Izraeliti les šunenas a kerenas avke, sar o RAJ prikazinda le Mojžišoske.

¹⁰ Akorestar imar na sas andro Izrael ajso prorokos sar o Mojžiš, saveha o RAJ vakerđahas muj-mujeha. ¹¹ Ńiko aver na kerđa ajse zazraki the znameňja, save kerđa andro Egipt ov, sar les o RAJ bičhađa ko Faraonos, ke leskre služobňika the ke savore manuša. ¹² Ńisavo prorokos na kerđa kajse bare the strašna zazraki, save kerđa o Mojžiš anglo jakha cale Izraeloskre.

**Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib,
Slovensko 2022**
**Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre
Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)**

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word
for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023.

The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, <https://romani.global.bible>; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Chib.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 15 Apr 2023

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849